

VOL. XXX — No. 25.

TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday) BALANDIS (April) 3 D., 1945 M.

TEL. SOUTH Boston 2680

FIVE CENTS

Sovietų Rusijos Apetitas Didėja

Washington, D. C., bal. 2 — Skelbiama, kad sovietų Rusijos diktatorius Stalinas Jaltoj reikalavo Rusijai tris balsus planuojamo saugumo organizacijoj. Sakoma, kad prez. Rooseveltas sutikęs su Stalino reikalavimu, jeigu ir Jung. Valstybėms bus duota trys balsai.

Stalinas reikalavęs, kad vienas balsas būtų duotas Ukrainai, vienas balsas Baltgudijai, o trečias visai sovietų Rusijai.

Dėl tokio sovietų Rusijos diktatoriaus reikalavimo kilo nepasitenkinimas iš mažųjų tautų. Iš visko atrodo, kad didžiosios valstybės užsimojo visai nustelbti mažąsias valstybes.

Japonija Prarado 308,180 Kareivių Filipinuose

Manila, bal. 2 — Praneša, kad Japonija nuo Jung. Valstybių karo jėgų įsiveržimo į Leyte spalio 20 d., pereitų metų, iki šiol prarado 308,180 kareivių Filipinuose. Gen. MacArthur pranešimuose sako, kad per 5 dienas, būtent, nuo kovo 26 iki 31 d. užmušta 10,971 japonų kareivis, ir 185 japonai kareiviai paimti nelaisvėn.

ta į Rusiją desetkai tūkstančių, o gal ir šimtai tūkstančių žmonių. Vaikai atskirti nuo tėvų, vyrai nuo žmonių. Maskva paduoda, kad dalis vaikų gražinta į Lietuvą, bet kur yra jų tėvai? Vaikai auklėjami komunistinėje - kacapiškoje dvasioje, o jų tėvai gali būti sušaudyti arba mirę badu Sibiro tundrose.

Ar ir dabar komunistai kvilingai sakys, kad iš Lietuvos nebuvo išvežta tūkstančių tūkstančiai lietuvių į Sibirą? Ar išvežtieji lietuviai iš Lietuvos į Sibirą, kurie dar yra gyvi, bus kada nors išlaisvinti ir gražinti į Lietuvą?

So. Boston, Mass. — Balandžio 2 — Kun. Dr. Kazimiero Urbonavičiaus leidžiamoji knyga — "Vytis ir Erelis" į trumpą laiką susilaukė jau 200 rėmėjų. Iš tikrųjų, tai reikia pasidžiaugti, kad kun. Dr. Urbonavičius turi tiek priešių ir rėmėjų. Yra pasižadėję trumpoje ateityje įstoti į rėmėjus ir daugiau. Lauksime.

Knygai raidės jau yra renkamos ir už savaitės ar kitos pasirodys josios pirmas lankas. Todėl, norintieji įstoti į šios knygos rėmėjus, prašome paskubėti.

Chicago lietuvų kvilingų - bolševikų laikraštis "V." kovo 23 d. š. m. laidoje paduoda anglų kalba žinią iš Maskvos, Rusijos, kad "Lithuania's Evacuated Children Return From Soviet Rest Homes" (Iš Lietuvos Išvežti Vaikai Grižta iš Sovietų Poilsio Namų). Kur tie "poilsio namai"? Toje pačioje žinioje paduoda "Chelkov Gorki region", "Debos Home". Sako, kad pereitų metų lapkričio mėnesį iš tų sričių gražinta vaikai, iš kurių "one hundred and nine were met by their parents. The rest left for various cities and small towns where their relations are living. One hundred and forty one children from the Debos Home remained in Vilnius Children's Home."

Vadinasi, iš visų gražintų į Lietuvą vaikų, kurie buvo atskirti nuo tėvų ir išvežti į Rusiją, tik šimtas devyni vaikai rado tėvus, o kiti palikti pas gimines, gyv. miesteliuose ir kaimuose. Šimtas ir keturiolika dešimt vienas vaikas paliktas Vilniaus Vaikų Name. Kur dingo tų vaikų tėvai?

Toje pačioje Maskvos žinioje paduoda, kad "tikimasi, jog greitai laiku bus gražinta į Lietuvą dar vienuolika šimtų vaikų iš įvairių USSR miestų, į imant Taškento." Greičiausia, kad ir kiti vaikai neberas savo tėvų. Kaip žinoma, iš Lietuvos išvež-

ČIA NEGERA, BET Į "ROJŲ" NEKELIAUJA...

"Draugas" rašo: "Mrs. Agnes Bridges šiomis dienomis "užsaldė" savo vyro Harry Bridges sąskaitas banke ir jo uždarbį, kuris siekia tūkstančio dolerių ir mėnesį. Ši ponia norinti persikirti (divorsuotis) nuo savo vyro, kuris jau esąs labai žiaurus.

"Harry Bridges yra vienos unijos vadas Pacifiko pakraščiuose. Jis yra austras. Dėl komunistinės veiklos buvo stengiamasi jį deportuoti. Bet komunistai ir jų draugai vedė kovą, kad jį čia palikti. Bet tuo tarpu jis dar nėra tikras,

ar deportavimo bylą jis yra laimėjęs, ar ne. "Mūsų manymu, būtų daug tiksliau tą poną išvežti ten, iš kur jis yra atvykęs, arba, dar geriau, į Sovietų Rusiją, kurios santvarka jam patinka ir kurią jis norėtų čia įvesti.

"Jis pats, matyt, nesusi-pranta. Jam patinka gyventi krašte, kur gali tūkstančius uždirbti ir į bankus pinigų krauti "juodai dienai". Tie jo "uždirbti" tūkstančiai yra surinkti iš darbo žmonių, kuriems tokie Bridges ir kiti komunistų aktivistai vergijos pančius norėtų užnerti. Patys nenori gyventi komunistų įsteigtoje Rusijos "rojuje", tačiau darbuojasi, kad kitiems tą nelaimę užtraukti".

Patvinus Ohio upei ir užliejus apylinkes ir susisiekimo kelius suparaliziavo. Vaizdas parodo Central Railroad Station in Louisville, Ky., užlietą vandeniu.

Amerikiečiai Įsiveržė Į Okinawą Užėmė 2 Aerodromas

Guam, balandžio 2 — karo jėgoms įsiveržti į Okinawą salą. Amerikiečiai pasistūmė pirmyn 8 mylias.

Amerikiečiams įsiveržiant į Okinawą japonai neparodė didelio pasipriešinimo. Tuo pačiu metu Jung. Valstybių bombonešiai bombardavo japonų militarus įstaigas Tokio, kad pagelbėti amerikiečių

karą jėgoms įsiveržti į Okinawą salą. Amerikiečiai pasistūmė pirmyn 8 mylias. Pažymėtina, kad Jung. Valstybių karo jėgos buvo pasiruošusios sutikti stiprų japonų pasipriešinimą. Prie tos salos buvo sukongcentruota daugiau kaip 1,500 lėktuvų, 1,400 laivų, pradedant kovos laivais ir baigiant paprastais laivais. Tačiau tų visų jėgų nereikėjo panaudoti, nežiūrint to, kad, kaip apskaičiuojama, japonai toje saloje turi nuo 60,000 iki 80,000 kareivių.

RAUDONIEJI EINA ARTYN VIENNOS

Londonas, bal. 2 — Sovietų Rusijos raudonoji armija pralaužė Viennos išlaukinę apsigynimo liniją. Beliko tik 22 mylios iki Viennos. Bratislava pavojuje. Raudonieji taipgi užėmė Glogau, prie Oder upės, kuris buvo apsuptas nuo vasario 13 d.

Raudonoji armija užėmė daugiau kaip 340 kaimelių 300 mylių fronte, kuris tęsiasi nuo Jugoslavijos sienos iki Čekoslovakijos kalnų centro. Sakoma, kad pereitą šeštadienį, žemiau Balaton ežero, rusai paėmė 26,000 vokiečių ir nelaisvę.

Iš Baimės "Barbarų" Nusizūdė 200 Japonų

Praneša, kad Japonijos propaganda tiek įtikino kaikiuriuos japonus, kad vietoj patekti į vakarinių "barbarų" nelaisvę, geriau nusizudyti, 200 japonų civilių iš Kerama grupės nusizūdė. Kiti japonai, kurie pasidavė ir amerikiečių nelaisvę, patyrė, kad jie nėra

žiaurūs, kaip jiems buvo įkalbėta. Japonai, patekę į nelaisvę, gavo maisto ir medicinalę priežiūrą. Tas parodo, kiek daug bloga daro klaidinga propaganda.

Graikijos Valdžia Draudžia Platinti Komunistų Propagandą

Athens, Graikija, bal. 2 — Šiomis dienomis policija areštavo keliolika asmenų, kurie platino komunistų propagandinę literatūrą. Valdžia leidžia visoms srovėms platinti savo spaudą, bet draudžia tą daryti svetimos valstybės agentams.

Naciai Nužudė Aacheno Mayorą

Londonas, bal. 2 — Šiomis dienomis Vokietijos naciai pradėjo slaptą teroro darbą Alijantų okupuotose srityse. Nužudė Aacheno mayorą ir kitus vokiečius, kurie nesipriešino alijsantams.

Jung. Valstybių Valdžia Atmetė Sovietų Rusijos Reikalavimą

Washington, D. C. — Šiomis dienomis sovietų Rusijos valdžia įteikė J. V. valstybės departamentui reikalavimą, kad įsileistų lenkų Liublino valdžios atstovus į San Francisco konferenciją. Jung. Valstybių valdžia sovietų reikalavimą atmetė.

Kai kurie J. V. senatoriai tokį valdžios nusistatymą nuoširdžiai užgria ir pramato Jung. Valstybių valdžios tvirtesnę politiką link Rusijos.

Sovietai Trukdą Lenkijos Valdžios Sudarymą

Washington, D. C., bal. 2 — Sovietų Rusijos valdžios kontroliuojamas radio praneška, kad nei vienas buvęs Lenkijos valdžios asmuo nebus priimtas į naują Lenkijos valdžią, kaip buvo susitarta Jaltoj apie lenkų valdžios sudarymą.

Vadinasi, sovietų Rusijos valdžia yra nusistatčius įleisti į naują Lenkijos valdžią tik tuos lenkus, kurie pataikauja Rusijai.

Tito Pripažino Liublino Valdžią

Maskva, bal. 2 — Maršalas Tito praneša, kad jo Jugoslavijos valdžia pripažino lenkų taip vadinamą Liublino valdžią Varšuvoje, ir su ja pasikeičia diplomatiniais atstovais.

Šis Tito pripažinimas nėra naujiena, nes toks yra Maskvos pageidavimas. Kvislingas Paleckis jau seniai pripažino lenkų Liublino valdžią.

Amerikiečiai Išlipo Negros Salon

Manila, bal. 2 — Gen. MacArthur praneša, kad Jung. Valstybių kariai išlipo Negros saloje, į vakarus nuo Cebu salos.

Alijantai Apsupo 30,000 Nacių Atkirto Paskutinę Didelę Industrijos Sritį Nuo Vokietijos

Paryžius, bal. 2 — Antvoroji Jung. Valstybių Devintuosios Armijos tankų divizija susisiekė su Trečiąja ginkluota divizija arti Lippstadt, Ruhr baseinoje, ir apsupo 30,000 vokiečių kareivių. Taipgi atkirto paskutinę didžiausią industrijos sritį nuo Vokietijos.

Jung. Valstybių trečioji armija siekia Leipzigo. Septintoji armija puola vokiečius iš dviejų pusių, kad padalinti Vokietiją. Britų antroji armija ne-

sutinka organizuoto vokiečių pasipriešinimo. Vokiečiai skelbia, kad Britai pasiekė Muenster, o kitos žinios paduoda, kad Britai 100 mylių į vakarus nuo Rhine upės.

Vokiečių radio sako, kad savanorių organizaciją kurios tikslas esąs vesti sauzudišką karą prieš alijsantų kareivius ir vokiečius, kurie bendradarbiauja su alijsantais. Iš to galima suprasti, kad Vokietijos naciai yra desperacijoj.

Raudonieji Nesiskaito Su Alijantais Rumunijos Reikalu

Madrid — Karl H. Von Wiegand, vyriausias "American" užsienio korespondentas, rašo, kad maršalas Stalinas ir jo totalitarinė komunistų sovietų valdžia netoleruos Amerikos arba Britanijos kišimasi į sovietų Rusijos "priekinį kiemą" — reiškianti Rumuniją, Bulgariją, Estiją, Latviją ir Lietuvą — ne daugiau, kaip Amerika netoleruotų sovietų valdžios kišimasi į Kubos, Meksikos ir centralinės Amerikos kišimasi reikalus.

Tokia, sako pranešimas, esą susidarius nuomonė dabartiniu metu diplomatinuose rateliuose, kad Kremlius laikosi tokio nusistatymo, kuomet Amerikos valdžia pareikalavo turėti konferenciją Rumunijos padėties klausimu.

Kaip yra žinoma, sovietų Rusijos valdžia dar nedavė atsakymo į Jung. Valstybių valdžios reikalavimą, bent nėra žinomas viešai.

Sovietų Rusijos raudonosios armijos siautimas okupuotuose Balkanu ir Pabaltijo kraštuose aiškiai įrodo, kad raudonieji visai nesiskaito su alijsantais tarkininkais. Rumunijoje turėjo pasikeisti valdžia, nes to reikalavo raudonieji. Du Amerikos ir trys

Anglijos atstovai, kurie įeina į Alijantų Kontrolės Komisiją Buchareste neturi nei balso, nei įtakos.

Sakoma, kad kai iš Maskvos atvyko sovietų Rusijos valdžios komisarai Višinskas, vasario 27 d., tai jis pareikalavęs, kad Rumunijos karalius Mykolas įsakytų premieriui Radescu atsistatydinti ir sudarytų naują valdžią, kuri atitiktų "žmonių valią". Karalius negalėjęs išpildyti Višinskio reikalavimo. Višinskis pagrasinęs "masinėmis demonstracijomis ir komunistų riaušėmis." Sakoma, kad 10,000 komunistų gavo apmokėti po 2,000 lei ir po tris kepalėlius duonos už kiekvieną dieną, kada jie "demonstravo".

"Kitą dieną, būtent, vasario 28, Višinskas vėl atėjo į palocių ir įteikė dviejų valandų ultimatumą.

"Jis turėjo apsupęs palocių raudonąja armija, kuri okupavo Rumunijos generalio štabo namus. Rumunijos kareiviai buvo nuginkluoti.

"Nusiminęs karalius, jausdamas, kad Amerika ir Anglija apleido Rumuniją, ir nežinodamas ką toliau daryti prieš jėgą, pasidavė."

Tūkstančiai Nacių Bėga Iš Olandijos

Praneša, kad tūkstančiai Vokietijos nacių kareivių, bijodami patekti į Alijantų spąstus, bėga iš Olandijos.

Apie penki metai atgal vokiečiai - naciai užėmė Olandiją. Dabar jie jaučia tikrą pavojų, kuomet maršalo Montgomery ginkluotos jėgos veržiasi į Vokietiją ir grėsia atkirsti Olandiją. Kol kas nėra žinių ar vokiečiai bėga ir iš Olandijos pakraščiu, ar tik iš centro? Galimas daly-

kas, kad priešas bandys išsilaukti pakraščiuose, kad iš ten galėtų leisti taip vadinamus "robotus" ant Anglijos, bet tas vokiečių traukimasi iš centro atsilieps į jų pristatymo linijas.

Anglijos lakūnai bombomis ištaškė 800 vokiečių vežimų.

Nieko nėra blogiau žmogui, kaip neturėti jokių troškimų. Grimmas.

LET'S FINISH THE JOB - BUY EXTRA BONDS TODAY!

IVAIRIOS ŽINIOS

Alijantai Nuskandino Japonų Lėktuvlaivį

Washington, D. C. — Šiomis dienomis Amerikos submarinai nuskandino didelį japonų lėktuvlaivį ir 10 kitų laivų arti Japonijos pakraščiu.

Amerikos submarinai iki šiol nuskandino 1,083 Japonijos laivus.

Japonai Siekią Taikos

Paryžius, bal. 2 — Kai kurie gerai informuoti asmenys tvirtina, kad japonai, panaudodami Enropoj užsilikusius ryšius, bando išgauti taiką iš Jung. Valstybių. Esą japonai pasiryžę taikytis bet kokiomis sąlygomis, bet nenori be sąlyginiai pasiduoti.

Gromyko Vadovaus Rusijos Delegacijai

Maskva, bal. 2 — Sovietų Rusijos vyriausybė paskyrė savo ambasadorių Jung. Valstybėms, Andrei Gromyko vadovauti Rusijos delegacijai San Francisco konferencijoj.

Sajungiečių Suvažiavimas

Moterų Sąjungos, Mass., Me. ir New Hampshire apskričio metinis suvažiavimas įvyks balandžio 15-tą dieną, 1945 m., Šv. Kazimiero parapijos salėje, Providence gatvė, Worcester, Mass. Pradžia — pirmą valandą po pietų.

Šis suvažiavimas bus svarbus. Apskričio reikalai bus svarstomi, kuopų raportai išduoti ir apskričio valdybos rinkimai.

Visos kuopos prašomos siųsti kuodaugiausia atstovius.

Mass., Me. ir N. H. Pirm. Ona Sidabrienė Rašt. A. M. Wackell.

Lewis Nori Susitarti Be Streiko

Washington, D. C., bal. 2 — John L. Lewis, United Mine Workers pirmininkas, norėdamas susitarti su kasyklų savininkais be streiko, atsisaukė į visus minkštųjų anglių kasyklų darbininkus, kad atidėtų streiką vienam mėnesiui.

Raudonieji Okupavo Dancigą

Londonas, bal. 2 — Vokietijos nacių karo štabas skelbia, kad sovietų Rusijos karo jėgos jau okupavo Dancigą. Tačiau Stalinas savo pranešimuose apie tai neuzsimena, o tik skelbia, jog raudonoji armija jau įsiveržė į Austriją.

Baruch Pasitarimuose Su Churchill

Londonas, bal. 2 — Bernard M. Baruch, Amerikos finansierius ir asmeninis valdžios patarėjas, atvyko į Londoną ir turėjo su Anglijos premieru Churchill pasitarimus.

AUDRA

Rytasi, kyla nuo miško šalies, apsupa dangų lyg sparnas nakties. Sunku kvėpuoti; nutyla gamta; merkiasi saulė rūku apsuota.

Zaibas liepsnota vaga perskrodė dangų staiga. Dunda nuo miško garsiau, artinas, artinas jau.

Debesys trūko, vandens papluko, šniokščia per medžių šakas.

Srovės čiurlena, maišosi, gena upėn putas bangas.

Putinas.

Brooklyno kviesingų laikraštis "L." sako, kad Hitleris "ablavukas", bet jis tiems kviesingams nebuvo "ablavukas" prieš 1941 m.

Hitleriui įsigalėti pagelbėjo komunistai. Hitleriui pradėti karą pagelbėjo komunistai. Jokia kita grupė nesudėdė ir neliaupsino taip to "ablavuko", kaip komunistų vada ir jų spauda.

Krakmolo Klįjai

Dažnai tenka ką nors suklijuoti ir nemokame klijų pasigaminti. Stalių klįjai ne viskam tinka suklijuoti, nes jie nuo drėgmės atmirksta. Jei reikia klįjuoti plonas ir šviesias medžiagas, geriausia tam tinka krakmolo klįjai, ypač jei jie padaryti iš gero kvietinio krakmolo. Klįjuojant kvietinio krakmolo klįjais neatsiranda jokių dėmių ir jie nebijo drėgmės. Jų rišamoji galia taip pat yra labai didelė. Jie ir pigūs. Gaminimas paprastas.

Nedidelis krakmolo kiekis išmaišomas šaltame vandenyje taip, kad būtų tiršta košė, be sausų kamuoliukų. Po to į košę pamazu pilamas verdantis vanduo, kad košė vienodai sušiltų. Kai ji jau sušils, verdančio vandens iš karto pilama tiek, kiek jo reikia tirštam klįjui pasidaryti. Pilant vandenį klįjai nuolat maišomi ir maišomi.

Kad krakmolo klįjai nesustiktuotų, nereikia staugai pilti verdančio vandens. Pirmą iš lėto visą košę sušildyti, tik paskui ir visą vandenį supilti. Pastiklavę klįjai darbu netinka. Sutirštėjusius klįjus galima praskiesti šaltu vandeniu.

Bitė Ir Kirmėlė

Ieškojo bitelė gėlių, kuriose būna skanių sulčių medui daryti. Beieškodama atskrido į žirnius. Nusileido ant žiedo ir tenai nuostabų dalyką pamatė: baltą kirmėlėlę, įlindusi į jauną ankštį, žirnius edė.

— O ką tamsta čionai gero dirbi? — klausia bitė. — O kam man tas geras dirbti? Aš ir taip paėdus ir namus turiu, — atsakė kirmėlėlė.

— Gerai, kad tu paėdus ir namus turi, bet kiti gyviai, kurie dėl mūsų dirba ar turi ko valgyti, — paklausė bitė.

— Labai man galvoj su kitais, kad tik aš turėčiau, — tarė kirmėlėlė besirengianti jau miegoti.

— Nemiegok, tingine! Žiūrėk ką nors gero padaryti, — ragino bitelė.

— Kam man gera daryti, kad aš ir taip per visą savo gyvenimą turėsiu ko paėsti. Matai, kiek žirnių lauke.

— Bet kuo pavirstų visas pasaulis, jeigu kiekvienas taip galvotų kaip tu ir nieku nesirūpintų? Ir tu pati dabar eštum, jeigu žmogus žirnių būtų nepasėjęs, — klausia bitelė kirmėlėlę.

Balta kirmėlėlė nieko neatsakė, paėdė žirnių ir užmigo.

ANNA KASKAS (KATKAUSKAITĖ),

Metropolitan Operos artistė, kuri dabar ir kiekvieną dieną iki gegužės 13 dienos koncertuoja įvairiuose miestuose Jungtinėse Valstybėse, gegužės-May 20 d. š. m. atvyks į Bostoną ir dainuos lietuviškas liaudies dainas Lietuvių Darbininkų Radio koncerte Naujos Anglijos lietuviams ir kitataučiams.

Artistė Anna Kaskas rašo, kad jai labai buvo malonu pereiniais metais dainuoti mūsų radio koncerte. Šiais metais ji pasižada daugiau dainuoti lietuviškų liaudies dainų. Ji tikisi, kaip pereiniais metais, taip ir šįmet pasimatyti su visais lietuviams, kurie myli lietuvišką dainą. Taigi gegužės-May 20 d., 3:30 val. po pietų, Jordan Hall, Bostone, bus tikra lietuvių meno šventė, į kurią kviečiame visus Naujos Anglijos lietuvius.

PLATESNI LOJALUMAI REIKALINGI

Dr. Margaret Mead

Jung. Valstybių istorija yra ilga vyrų ir moterų pastangų suglausti senesnius, ir kartais siauresnius ištikimumus, į platesnius lojalumus. Dauguma žmonių atvyko į šią šalį iš senesnių šalių, kur lojalumai tik apėmė kaimelį arba klonį, kur tikyba išsprendė žmogaus gyvenimą, kur nekalba — platesnėj prasmėj — bet akcento skirtumai daug ką reiškė. Gyvenimas Jung. Valstybėse privertė mus visus priimti daug daugiau žmonių ir daug įvairių rūšių žmonių kaip piliečius vienos šalies, kurie pasiryžo ginti vienodus idealus laisvės ir demokratijos. Praeitais 200 metų gal daugiau žmonių užmiršo savo senus siaurus ištikimumus, negu bet kada istorijoje. Yra faktas, kad Amerikiečiai turėjo geriausį patyrimą pasaulyje skaitytis su žmonėmis kaip žmonės, ne kaip nariai tautinių grupių arba tikybinių grupių, arba politinių partijų.

Amerikoje, žmonės, kurie buvo priešai Europoje gyvena toje pačioje gatvėje, nes jie rado, kad tikrai mėgsta tą patį maistą, suprantą viens kito kalbą arba gyvenimo būdus. Jie vartoja tuos pačius gatvekarius, dirba viename fabrike, lanko tas pačias krautuves ir teatrus. Kartais negalėdami ištarti viens kito pavardės. Pietų arba vakarų akcentas dingsta, kada žmonės persikelia iš vienos vietos į kitą. Žmogaus drabužiai, jo darbas neskiria jo tautybės, jo tikėjimo arba jo gimimo vietos.

Kad taip yra, ir taip turi būti yra svarbu, ne tik Amerikoje, bet pasaulyje. Kiekvieną kartą mes matome žmones įvairių kilmų, gražiai apsieidami

kaipo paprastai Amerikos piliečiai, stovėdami eilėse piliečių balsavimo vietose arba mokyklose išgauti racionavimo knygutę, maršuojant kartu kovoje, prižiūredami viens kito kūdikius, laukdami traukinių, mes tikrai galime tikėti tas galimas daiktas netik Amerikoje, bet visur.

Kada mes matome kiekvienos rasės ir tautybės žmones sutikime gyvenančius, tada mes galime geriausiai atsakyti izolacionistų senus argumentus, kad "tie žmonės Europoje nesutiko ir niekad nesutiks. Kam Amerikiečiams aukoti gyvybes beviltiškam reikalui."

Bet mūsų pasitikėjimas puola ir balsas tapsta silpnas, kada matome, kad Amerikiečiai laiko savo vietines, tautines ir tikybines grupes svarbesnias už šalį arba pasaulį.

Jeigu sienos ginčas Europoje įvykdo baisius atsiliepimus šioje šalyje — ne delto, kad toks nepilnas nusprendimas pavojun išstato pasaulinį nusprendimą, kuris liečia visus amerikiečius, ir visus kitus žmones — bet delto, kad sujudina senoviškus lenktyniavimus mūsų pasitikėjimas sukratytas. Jeigu nariai komiteto, bonų vakaus, mokyklės tarybos, pradeda ginčytis apie reikalą, kurį turi išrišti, todėl, kad jie priklauso prie kokios religijinės, tautinės arba kitokios linijos, balsuodami kaip "bloc'ai", ne kaip ištikimi piliečiai — mes pradėdame abejoti.

Kuo daugiau mes tikime, kad čia Amerikoje buvo galima nepaisėti senų nesutikimų, iškėlimas šių nesutikimų mus išgąsdina. Su kiekvienu nepasitikėjimu, su kiekvienu atsakymu vieno amerikiečio dirbti su kitu amerikiečiu

NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAME VISUS

Šiais laikais mes gauname labai daug kvietimų į įvairias pramogas, įvairius parengimus. Tačiau labai retai gauname kvietimą į tokius parengimus, kurių programose dalyvauja mūsų įžymieji artistai. Taigi šis kvietimas yra vienas iš tokių, kurie sudaro retenybę. Mes kviečiame Tamstas į tikrą meno puotą — į Lietuvių Darbininkų radio programos KONCERTĄ, kuris įvyks sekmadienį, gegužės-May 20 dieną, šių metų, Jordan Hall, Bostone (toje pačioje svetainėje, kaip ir pereiniais metais).

Šių metų Lietuvių Darbininkų radio programos koncertas skiriasi tuo, kad jo programą išpildys vien lietuviai artistai, būtent, Anna Kaskas, kontralto, Rapolas Juška, basas, ir muzikalis trio — smuika, cello ir pianu, vadovaujant smuikininkei p. Albinai Natanaitytei.

Artistai Anna Kaskas ir Rapolas Juška pasižadėjo dainuoti daugiausia lietuviškas liaudies daineles, solo ir dueto. Muzikalis trio taip pat gros ir lietuviškas melodijas. Taigi, kaip jau minėjau, bus tikra meno puota. Mūsų yra pasididžiavimas į tokį koncertą kviešti ir kitataučius, nes programoje dalyvauja mūsų įžymiausieji artistai.

Lietuvių Darbininkų radio programa, kuri yra transliuojama kiekvieną šeštadienį nuo 1:30 iki 2:30 valandos po pietų iš WESX stoties, Salem, tarnauja plačiajai visuomenei. Todėl mes kviečiame plačiąją visuomenę šį ruošiamą koncertą paremti.

Suprantama, kad ne visi galės dalyvauti koncerte, bet visiems yra proga paremti koncertą ir lietuvių radio programą. Gyvenantieji toliau ir negalintieji atvykti į koncertą, gali paremti koncertą ir radio programą dovanėlėmis, būtent, aukojant dolerį ar daugiau koncerto ir radio programos palaikymui. Visi tie, kurie gali atvykti į koncertą, kviečiami iš anksto įsigyti koncerto tikietų, kurių kainos yra \$1.20, \$1.80 ir \$2.40, priskaitant valdžios taksas. Prašome pranešti kiek ir kokių tikietų Tamstos norite gauti ir mes pasiūsim ir namus. Tikietus galite įsigyti pas pardavėjus savo kolonijoje arba rašyti ar asmeniškai užėti į Darbininkų Radio ofisą, 366 West Broadway, So. Boston 27, Mass. Galite užsisakyti, ir telephonu: — SOUTH Boston 2680 arba NORwood 1449.

Paprastuose laikuose, balsavimas grupėse, ginčas apie Europos padėtį, diskriminacija dėl rasinių priežasčių, mus pavojun išstato, veda prie nesutikimų apylinkėj, mieste arba net draugystėse. Šiandien pavojun išstato pasaulį, nes jeigu didžiama amerikiečių netikės, kad galima gyventi viename pasaulyje — nebus galima. Kada Amerikietis veikia kaip amerikietis, kaip žmogus, nepaisant tos grupės, prie kurios jis priklauso, jis tik patikrina faktą, kad yra galima gyventi viename pasaulyje.

Pirkite Karo Bonus ir Stampas

Navy Fat Salvage Soars!

Navy salvage for the first 9 months of 1944 is at the annual rate of 5.70 pounds per man, or almost four times the per capita fat turning by civilians. Here Chief Pharmacist's Mate George W. Compton of Brooklyn, a veteran of Guadalcanal, supervises head butcher Eugene Kieley, center, and John Blacker, left, empty fresh fat into the 80 gallon copper-for-rendering at St. Albans Naval Hospital, N. Y.

Henry J. Kaiser, United National Clothing Collection nacionalis pirmininkas (kairėje), kalbasi su Nathan H. Seidman, Inter-Racial Press of America ir Foreign Language Press divizijos pirmininku, apie drabužių vaju, kad per šį balandžio mėnesį surinkti mažiausia 150,000,000 svarų drabužių. p. Kaiser laiko drabužių rinkimo vaju posterį, kuris parodo apdriskusius Europos vaikus ir šūkį: "Ką Jūs Galite Duoti, Kad Jie Galėtų Dėvėti?"

Šis drabužių rinkimo vaju yra remiamas daugiau kaip 50 šalpos agentūrų ir United Nations Relief ir Rehabilitation Administration (UNRRA) ir milijonų amerikiečių.

Mr. Kaiser atsišaukia į visus svetimkalbių laikraščius ir įvairių tautų amerikiečius pagelbėti praves-ti drabužių rinkimo vaju, kad tais drabužiais galėtume apręgti nukentėjusius nekaltus žmones užsienij.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES: PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly \$4.00 Amerikoje metams \$4.00
Domestic once per week yearly \$2.00 Vieną kart savaitėje metams \$2.00
Foreign yearly \$5.00 Užsieny metams \$5.00
Foreign once per week yearly \$2.50 Užsieny 1 kart sa-tėj metams \$2.50

DARBININKAS

266 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone SOUTH Boston 2680

Nuodai Vaistų Vardais

Viens Washingtono kolumnistas, Paul Mallon, kreipia amerikiečių dėmesį į keistą kai kurių laikraščių propagandą, įrodinėjančią, kad Rusijos konstitucija tokia pat gera, kaip ir Jungt. Valstybių. Labai skaudu, kad mūsų krašte yra tokių žmonių, kurie taip rašo, ir dar skaudžiau pamąstius, kad atsiras nemaža tokių, kurie tam patikės. Ne visiems gi žinoma, kad rusų konstitucija tik graži paskaityti, bet gyvenime ji tarnauja kaip iškaba svetimiems parodyti. Namie, t. y. sovietijoje, ji skaitoma karčių pasityčiojimu, nes nėra viena ten garantuojama laisvė nėra pripažinta. Rusijoj Stalino konstituciją aiškinama atbulai: kas joje leistina, tai reikia suprasti priešingai, būtent, griežtai draudžiama. Amerikoje tokie dalykai atrodo neįtikėtini, bet laikraščiu redaktoriai turėtų geriau žinoti. Jei nežino, tai ir redaktorius jie netinka. Jei žino, o bet gi skelbia netiesą, tai jie sumaniai klaidina visuomenę ir neša sunkią atsakomybę už liūdnas pasekmes, kurios netolimoj ateityje gali įvykti, jei suklaidinti žmonės duosis įviliojami į kokią socialinę nelaimę, apie kurios baisumą jie ne sapnuot nesapnuoja. Paul Mallon numato tokių pavojų ir aiškiais žodžiais reaguoja į patsidavėlių ar neišmanėlių skleidžiamas neteisingas žinias.

"Tiesa apie Sovietų konstituciją yra tokia — sako Paul Mallon — kad ją įkvėpė Karlas Marxas, o jis tiek nutolęs nuo Washingtono, Jeffersono ir Lincolnio, kiek tik tegalima nutolti. Washingtonas, Jeffersonas ir Lincolnas įkūrė demokratine ir kapitalistine sistema. Gi Marxas išvystė griežtai priešingą mokslą, panaikinantį demokratine ir kapitalistine tvarką ir siūlantį komunistinę bei socialistinę valdžią. Bet tikroji tiesa parodo dar didesnį skirtumą. Rusija turi konstituciją, skelbiančią daugelį dalykų, kurie vakar gimusiajam gali atrodyti panašiais į mūsų. Pavyzdžiui, ji pripažįsta Prezidentą, abu Kongreso namus ir laisvą slaptą balsavimą. Bet Rusijoj Prezidentas ir Kongresas tai nesamieji dalykai. O jei kada įvyksta rinkimai, tai 96.5 nuoš. išsena komunistų partijos naudai. Ir negali būti kitokių rezultatų, nes Rusijoj tik viena komunistų partija turi legalų pripažinimą..

"Kokie metai atgal čia buvo daug kalbėta apie konstitucijos pripažintą religijos laisvę Rusijoj. Kai kurie rašė, kad sovietų konstitucija tuo atžvilgiu dar geresnė už mūsų, nes ji duoda laisvę išeiti prieš religiją. Bet tikroji tiesa yra tokia, kad Stalinas vingiuotai elgiasi su pravoslavų cerkve: pakaitomis tai stoja prieš ją, tai už ją — pagal tą, kiek ji naudinga ar kenksminga jo politikai. Marxas smerkia visas religijas, nes jo išsireiškimu, "religija tai žmonių svaigalai". Prieš svaigalus, žinoma, reikia kovoti, tai jis ir skelbia klasių kovą prieš kiekvieną religiją. Gi Marxo pažiūros skaitomos pagrindiniu komunistų mokslu".

Jonas Kmitas.

VYTIS ir ERELIS

APYSAKA

1.

Puota Pilėnuose

Ergelį čia sukėlė jos brolis Viktoras, šešioliktų metų vaikas. Viktoras buvo gimnazijos mokinys, drauge ir tinginys. Parvažiaęs atostogų, parsivežė prastus mokslo požymius, už ką buvo paliktas antriems metams trečiojo klasėje. Nebe pirmas sykis tati su Viktoru atsitiko, tad tėvas jau nebežinojo, kaip jį nubausti. Šiuo kartu išgalvojo naują būdą: norėjo įžeisti Viktoro savimeilę ir uždraudė jam eiti prie svečių. Mat, spėliojo, kad Viktoras, jau vyrukas, pasijaus įžeistas ir pasitaisys. Tačiau ne visas Tautgėlos spėliojimas įvyko: Viktoras iš tiesų pasijuto įžeistas, bet nepasitaisė. Priešingai, dar daugiau įtūžo ir visą savo pagiežą sumanė išlieti ant mažo Jonuko Slapučio, kurs gyvena dvare kaip mokinys, tarnas, piemenukas, pastumdėlis, o kartais eidavos visas pareigas drauge. Jonukas buvo kaimiečio vaikas ir vos tik keletą mėnesių dvare teišbuves, labai bailus ir nedrąsus, be to, daug už Viktorą jaunesnis ir silpnesnis, tad pats tinkamiausias apmaudai išlieti.

Įėjusi Eugenija užtiko Viktorą skutant

Vodkos Likviduotojas

Vodkos ir kaviaro mėgėjas Paleckis būtinai užsišpyrė pasiekti ir net sukirsti žymesniųjų čekistų rekordus: Dzieržinskio, Jagodos, Ježovo, Peterso ir kitų. Mat, tie vertingieji gyvėsi likvidavę milijonus nelaimingų rusų ne komunistų. Atrodo, kad Paleckiui dar toli iki milijono, nes gūriasi ištrėmęs Azijon tik 83 tūkstančius Lietuvos piliečių badu numirti. Bet imant proporcingai pagal Rusijos ir Lietuvos gyventojų skaičių, Paleckis jau bus pasivijęs pusę rekordo. Jam to negana. Jie siekia perviršyti visus rekordus ir atlikti tokią darbą, kokio dar niekas nėra padaręs, būtent, likviduoti visą lietuvių tautą. Ar gi jau jis būtų toks išsigimėlis? Juk tik neatsakingas išsigimėlis gali turėti panašius užsimojimų. Tiesa, bet čia ne vien išsigimimo klausimas. Čia jau kažkoks šunpasiutimas. Pagaliau, Paleckiui nereikėjo nė išsigimti. Jis kaip ir nelietuvis. Gimęs Rygoj ir ten mažystėje auklėtas, jis virto kažkoku iškrypsiu tarptautiniu tipu, kurs geriausia duodasi apibūdinamas šiais Puškino žodžiais: "polupodlec, poluneviežda". Pusniekšis ir pusgalvis. Jis, tiesa, buvo prisiplakęs prie lietuviško žurnalizmo, bet tai tik iš bėdos, kad galėtų šiaip taip išmisti. Esmėje lietuvių jam niekad nerūpėjo. Permaža dirva. Rusija kas kita. Ten kur kas daugiau galimybių čekisto gabumams pasireikšti.

Kai atsidarė Lietuvoj proga bolševizmą plėsti, Paleckis tuojau pasijuto savo sriuboj. Rusijoj jis tik pastumdėlis, gi Lietuvoj kitus galės stumdyti, nes jis čia ryžtingiausias ir ištikimiausias Sovietų patsidavėlis. Dėja, Paleckio svajonė tapti Lietuvos caru Ivanu Groznuoju neišsipildė. Jis jau nebe caras, tik opričnikas Maliuta Skuratov. Caras sėdi Maskvoj ir Paleckį iš tolo stumdo. Kad tai nors tiesioginiai, betarpiškai, bet ne. Jį stumdo per kitus vyresnius pastumdėlius. Tad Paleckio rolė prilygsta cariškojo činovnikėlio "koleginio registratoriaus" rolei. Nors rusai juokais sakydavo: "koležskij registrator čut-čut" ne imperator" (koleginis registratorius vos-vos ne imperatorius), bet visi gi žinojo, kad tai pats žemiausias civilinės tarnybos laipsnis. Tad Paleckiui nieko daugiau nebelieka, kaip tik sekti žemesniųjų činovnikų pavyzdį: likviduoti vodką. Tą pareigą jis atlieka legališka ceremonija. Kiekvieną pilną stiklą šiaip užkalbina: ar turi pasportą? Ne? — tai eik šen į kalėjimą. Ir suverčia į savo burnelę. Kad neišbėgtų, tai dar ir kaviaru užkemša. Žodžiu, gyvena kaip Kremliaus peliukė. Šis tas nuo ponų stalo nutrūpa. Ateitimi nesirūpina. Istorija tuomi pasirūpins.

K.

Ryšiumi su Sovietų užsipaolimais ant šv. Tėvo, Paul Mallon sako, kad "sovietų spaudai valdžios buvo įsakyta pulti Popiežių už tai, kad jis, sekdamas krikščioniškus principus, atstovauja asmeninę žmogaus laisvę, tad gi nepripažįsta reikalo užvesti Italijoj tokią pat "demokratine" tvarką, kokia yra Rusijoj."

Be to, sovietų spauda kolioja kolumnistą Lippmaną, kad jis priešingas atidavimui Vokietijos sovietų globai. Dėl tokio pasisakymo Lippmanas apšauktas nacių pakaliku. (Tą iki negalimumo nudėvėta "argumenta" seniai jau metas mesti į gurbą. Jis įrodo tik vieną dalyką: siaurą, kvailą, pirmykštį, hotentotišką fanatizmą.

Anot Mallono, jei mes palaikysime tą neapdairų pataikavimą nepasotintoms sovietų užgaidoms, tai veikiai pasijusime įnarplioti į smauglio tinklą. "Mes apgaulingai įtrauksime mūsų žmones į tokius dalykus, kurių jie visai nenori, ir kurių niekad nepriimtų, jei būtų siūlomi po savo tikraisiais vardais."

K.

nykščiū Jonuko galvą, arba, kaip vaikų sakoma, duodant jam dūlių. Jonukas nesipriešino ir kantriai tylėjo. Girdėjosi tik Viktoro balsas.

— Aš tau sakiau, muziko vaike, nelaistyk pieno! Tu neuždirbi nė to, ką gauni. Še tau už tai!

— Viktorai! — sudraudė Eugenija brolių, — paleisk vaiką!

— Ne! Turiu jį pamokyti, — atkirto broliukas. — Jis toks chamas, kad negaliu iškęsti nemušęs. Žiūrėk, kaip paliejo pieną.

Ir toliau nykščiū skuto vaiko galvą.

— Sakau tau, paleisk vaiką! Ar tai gražu už tokį mažmožį jį skriausti? Gėda!

Sesers žodžiai tik tiek Viktorą paveikė, kad savo pyktį jį pačią nukreipė.

— Ne tavo dalykas kištis į mano reikalus! Sakau, turiu jį nubausti, o bajoro žodis ne šiaudai.

Ir vėl griebė Jonuką už sprando, bet Eugenija nutvėrė jį už rankos.

— Sakau, liaukis tuojau, nes pasakysiu tėvui.

Tas pagelbėjo, nes Viktoras iš prityrimo žinojo, kad su tėvu juokų nėra. Šnairuodamas paleido vaiką, bet nesiliovė barėsis su seseria.

— Žiūrėk, kokia muzikų užtarėja. Pasakyti tėvui! Ir aš šį tą galiu apie tave pasakyti, o tuomet pažiūrėsim, kieno bus viršus, tu litvomanė!

Metęs tokį kietą žodį, Viktoras trenkė du-

rimis ir išėjo. Litvomanė — aš litvomanė! — stebėjosi Eugenija ir nors labai buvo suerzinta, nesulaukė nešyptelėjus. Ji, užgimusi aristokratė, išauklėta pagal paskutinius lenkų kultūros reikalavimus, lietuviškai vos temokanti su tarnais susikalbėti; ji, karšta lenkų patriotė, svajojanti apie Jogailaičių idėjos atgaivinimą — litvomanė virto! Ir už ką tas kietas žodis? Jau antru kartu pastebėjo prieš lenkiukus išsišokus: pirmiau užtarė šmeižiamą lietuvių inteligentą, kurio niekad nė mačiusi nebuvo, tik iš principo apgynė; dabar — už skriaudžiamą kaimiečio vaikutį. Ar gi šmeižiamųjų ir skriaudžiamųjų užtarimas vadintusi litvomanija? Keista. Bet gėda žiūrėti, kaip Viktoras tą vaikutį nuskriaudė. Jonukas atrodė lyg pagautas svetimos javuos žasiukas: visas nusigandęs ir susigėdęs, nes iš tiesų buvo paliejęs truputį pieno, taigi, jautėsi kaltas. Eugenija paglostė vaiką ir davė jam pyrago.

— Nebijok, Jonuk, — tarė jam maloniai, — tai mažmožis. Pieno juk tyčia nelaistai, o dėl tokio menkniekio nėra ko gėdytis. Viktoras negražiai su tavim pasielgė, bet jis pats nubaustas, todėl toks piktas. Jis daugiau to nedarys, nes aš neduosiu tavęs skriausti. Nebijok, kurs sukandęs dantis kentė nuo Viktoro skriauda, negalėjo atsipirti tiems maloniems žodžiams. Laikėsi kiek drūtas, bet jok!

Štai akyse pasirodė viena stambi ašara. Greit ją nubraukė, bet tuoj pasirodė antra, trečia,

Vedamas brolis marinas, kuris buvo sužeistas sunkiose su japonais kovose, Iwo Jima, Pacifike.

LIETUVA LAUKIA MŪSŲ PAGALBOS

Pereitų metų pavasarį stangos įtikinti pasaulio daugelyje Amerikos lietuvių centrų buvo sušauktos rajoninės draugijų atstovų ir veikėjų konferencijos, kurios paminėjo tris žymius įvykius Lietuvos istorijoj: spaudos laisvės atgavimą, Steigiamojo Seimo sušaukimą ir Klaipešos išlaisvinimą. Amerikos lietuvių visuomenė yra kviečiama panašias konferencijas šaukti ir per ateinančių gegužės mėnesį.

Šiemet, gegužės 15 d., sukaks lygiai dvidešimt penki metai, kai susirinko pirmoji demokratinė būdu išrinkta lietuvių tautos atstovybė ir paskelbė Lietuvą jau esant atstatyta. Šito sidabrinio jubilėjaus proga bus pravartu prisiminti ir pabrėžti tą faktą, kad laisvai išrinkti Lietuvos atstovai vienbalsiai pasisakė už Lietuvos nepriklausomybę ir demokratine santvarką.

Mes žinome, kad Lietuvoje žmonių nusistatymas šiandien yra ne kitoks, tik, veikiausiai, dar griežtesnis. Visos Lietuvos priešų pa-

mas net laisvas pašalpos siuntimas iš Amerikos į Lietuvą, tuogi tarpu svetimos valstybės agentai Lietuvoje šeiminkauja, stengdamiesi jos gyventojams prievarta užkarti sovietinę tvarką.

Didžiųjų valstybių konferencija Jaltoje prižadėjo kiekvienai iš vokiečių jungo išlaisvintai tautai suteikti progą laisvai išsirinkti savo valdžią. Todėl anksčiau paminėtos konferencijose — arba prakalbose, bankietuose ir kitokiuose gegužės mėnesio parengimuose — Amerikos lietuvių Tarybos skyrė, bendri komitetai ir šiaip organizacijos privalo pareikšti, šiuos reikalavimus:

1. Kad būtų atidarytas kelias į Lietuvą Amerikos šelpimo įstaigoms, kurios yra pasiryžusios aprūpinti Lietuvos žmones maistu, vaistais ir drabužiais;

2. Kad Tarptautinė Sąjunginių Tautų Komisija be atidėliojimo paimtų į savo rankas civilinę administraciją Lietuvoje ir sustabdytų tenai terorą, masinius žmonių deportavimus ir krašto ūkio sovietizaciją;

3. Kad toji Tarptautinė Sąjunginių Tautų Komisija artimoje ateityje paskelbtų seimo rinkimus, leidžiant Lietuvos žmonėms laisvai ir demokratišku pagrindu išsirinkti savo valdžią.

Nuo dabar iki gegužės mėnesio pabaigos visose kolonijose privalo būti daromi aukų rinkimai viešose parengimuose, draugijų mitinguose, biznio įstaigose ir privatiniuose namuose, kad kiekvienas lietuvis, kuris nori padėti savo kraštui, gautų progą prisidėti prie šio kilnaus darbo.

Visi kas gyvas, stokite į darbą!

Už pilną karą pergalę! Už taiką, paremtą Atlanto Čarterio principais!

Už nepriklausomą, laisvą ir demokratine Lietuvą!

Amerikos Lietuvių Taryba.

AMERICAN RED CROSS

KUR SAPNŲ GROŽYBĖ

Kur sapnų grožybė,
Kur svajonės tos? —
Niekš nebevilioja
Jau širdies šaltos.

Niekš nebevilioja,
Tik daina gaili
Iš krūtinės plaukia
Ten toli, toli.

Kur sapnų grožybė,
Kur gi laimė toj? —
Nesušibo nūdien,
Gal sužibės rytoj?

ketvirta ir už valandėlės nieku nesulaukoma srovė apšiai riedėjo per nukaitusius veidukus. Vaikui, matomai, buvo labai gėda dėl savo silpnybės, bet jis nežinojo, kad širdis neturi tiek atsparumo prieš meilę, kiek prieš neapykantą. Kad būtų mažiau užimtas saviimi, tai būtų pastebėjęs, kad ir Eugenija turėjo greit užsigrįžti ir išeiti iš virtuvės.

Nuėjus daržan, į tyrą orą, mergina slapta nubraukė nuo akių stambią ašarą ir pajuto, kad naujas nepažįstamas jausmas suspaudė jos širdį. Negalėjo pilnai jo suprasti, tik tiek susivokė, kad skriaudžiamųjų nuoskauda randa jos širdy gilų užuojautą. Tai kažkoks ne poniškas jausmas.

— Et, kvailystė! — mėgino save nuraminti. — Ir ko čia man skystimauti, jei du vaikėzai susipešė.

Bet tuojau pajuto, kad čia nebuvo peštynė, tik vienas skriaudė, kitas kentė. Skriaudė didesnysis, ponaitis, turįs galybę ir užtarti; skriaudė bereikalingai, nemandagiai, rodydamas kaimiečiui ponišką išdidumą ir panieką, gi silpnesnysis kentė visai nekaltai ir be pasipriešinimo. Ar gi tai būtų gyvas paveikslas lenkų ir lietuvių santykiavim? Eugenija buvo girdėjusi, kad lietuviai nusiskundžia, būk lenkai juos engia. Bet tai, tur būt, bus tik litvomanų prasimanymas. Juk lenkai jiems broliai ir drauge neša bendrą rusų jungą. Tačiau... dar neseniai iš mokyklos sugrįžus, mergina jau pradėjo pastebėti, kad gyvenimas kitiškas pasaką seka. Kažin?... B. d.

LIETUVIAI KARININKAI

Surinko — Izabellė Baltramaitienė.

(Tęsinys)

- Lieut. John F. Kapčius, A. A. F., iš Cambridge, Mass., pasižymėjo oro kovose Kinijoje ir Šiaurės Atlanto srityje, gavo Air Medal ir kitus atsižymėjimo ženklus.
- Lieut. Alex Karan (Karanauskas), A. A. F., iš Chicago, Ill., 1944 m. lankė aukštesnius aviacijos kursus Floridoj.
- Lieut. Anne A. Kašeta, Navy Nurse Corps., iš Elizabeth, N. J., slaugė, po 18 mėnesių Pietų Pacifike paskirta prie U. S. Naval Hospital, Brooklyn, N. Y.
- Lieut. Matthew Kass, U. S. A., iš Chicago, Ill., optometristas.
- Lieut. Vincent Stanley Kaszeta, A. A. F., iš East Haven, Conn., lakūnas.
- Major Joseph A. Katalinas, U. S. A., iš Shenandoah, Pa., žymus sportininkas, 1943 m. buvo Camp Craft, S. C., atletikos direktorius.
- Lieut. Stasys Kauklis, U. S. A., iš Kearny, N. J., inžinierius, 1942 m. žuvo lėktuvo nelaimėje Vakarų Europoje atliekant svarbius bandymus.
- Lieut. Richard Kėkštas, A. A. F., iš Chicago, Ill., už pasižymėjimus Amerikoje ir Afrikos - Europos tarnyboje, apdovanotas Air Medal su Four Oak Leaf Clusters, 1944 m. žuvo bombarduojant Romą, kai jo lėktuvas nukrito Tyrrenian Jūron.
- Lieut. Albert Kernagis, A. A. F., iš Philadelphia, Pa., radijo operatorius.
- Lieut. KIRSTUKAS, U. S. A., iš Chicago, Ill., gydytojas.
- Lieut. Leonard Klikūnas, A. A. F., iš Chicago, Ill., bombonešio navigatorius, dalyvavo suvirš 50 misijose prieš priešą įrengimus Rumunijoj, Graikijoj, Italijoj ir Prancūzijoje.
- Lieut. Phil Klikūnas, U. S. A., iš Chicago, Ill., 1944 m. pradžioje išsiųstas į užjūrį.
- Ensign Albert Koplewskis, U. S. N., iš Downagiac, Mich., 1942 m. baigė Annapolis Naval Academy, tais pačiais metais paskirtas instruktorium Harvardo Universitete.
- Lieut. Alfred Krasnickas, A. A. F., iš So. Coventry, Conn., 1945 m. žuvo bombarduojant japonus New Britain saloje.
- Lieut. Peter Krasnauskas, A. A. F., iš Chicago, Ill., 1944 m. mirė nuo žaizdų, kurias gavo po įvykusios lėktuvo avarijos Top Cliffe, Anglijoje.
- Lieut. Victor Kriaučiūnas, U. S. A., iš Chicago, Ill., advokatas.
- Lieut. Edward Krikščiūnas, U. S. N., iš Hartford, Conn., dantų gydytojas.
- Lieut. Krizanauskaitė, WAC, iš Shenandoah, Pa., 1944 m. buvo Oklahomos valstybėje.
- Lieut. Luis Krucas, U. S. A., iš Racine, Wis., 1943 m. dalyvavo Prancūzijos invazijoje.
- Lieut. Wydie M. Krutulis, U. S. A., iš Warrior Run, Pa., 1944 m. buvo Panama Coast Artillery Komandoj.
- Lieut. Vincas Kučinskis, A. A. F., iš Worcester, Mass., lakūnas, dingo be žinios misijoje virš Vokietijos.
- Capt. Joseph A. Kulbok, U. S. A., iš Brooklyn, N. Y., 1944 m. buvo Vakarų Europoje.
- Lieut. Elsie Kunavich, Army Nurse Corps., iš Clinton, Iowa, 1943 m. buvo Station Hospital, Fort Custer, Battle Creek, Mich.
- Lieut. Anna Kundrotaitė, Army Nurse Corps, iš Waukegan, Ill., 18 mėnesių tarnavo Šiaurės Afrikoj, Sicilijoj ir Italijoj, 1944 m. buvo Darnell Hospital, Danville, Ky.
- Capt. Victor J. Kupstas, U. S. A., iš Pittston, Pa., kapelionas, 1944 m. buvo Assistant Camp Chaplain, Camp Chaffe, Ark.

Trys išbadėjusieji ir sužeisti Philipinų vaikai, kurių motinos liko karo auka, kai Japonai traukėsi iš Manilos.

RYTINIŲ VALSTYBIŲ ŽINIOS

NEW BRITAIN, CONN.

Kareivių Motinų Klūbas

Kovo 25, sekmadienį, Kareivių Motinų Klūbas turėjo "Bake Sale" iš ryto po visų pamaldų. Pelno padarė \$46.25 narsuolių mūsų kareivių naudai.

Tą sekmadienį, 2 val. po pietų, Kareivių Motinų Klūbas turėjo mėnesinį susirinkimą. Daug buvo svarstyta ir tartasi įvairiais būdais padėti narsuoliams mūsų kareiviams, kovojantiems visose pasaulio dalyse. Taip pat paaiškėjo, kad praėjusį mėnesį buvo sugrįžę iš užjūrio 13 karių, ir kiekvienam iš Klūbo išdo suteikta piniginė dovana \$5.00.

Tuo pačiu, Kareivių Motinų Klūbas nutarė 22 dieną turėti

socialinę pramogą narsuolių mūsų kareivių naudai.

Šv. Vardo Draugija

Tą patį sekmadienį Šv. Vardo Draugija laikė mėnesinį susirinkimą. Dalyvavo daug narių. Kleb. kun. Matas A. Pankus pasveikino visus narius, kurie taip skaitlingai susirinko ir linkėjo gražių rezultatų susilaukti.

Tame susirinkime nutarta balandžio 7 dieną, 8 valandą vakare, turėti draugišką sueigą arba Smokerį, pasiklausyti kviečiam kalbėtojo kalbos ir pasisamginti.

Taip pat nutarta Motinas Dievą "in corpore" artėti prie Viešpaties Stalo.

Beje, svarstyta visais galimais būdais laimėti daugiau narių, ir nutarta, kaip visada, taip

- Lieut. Albert Kwetz (Kvedarauskas), U. S. A., iš Brooklyn, N. Y., 14 mėnesių kovojo Šiaurės Afrikoj, Sicilijoj, Italijoj, 1944 m. grįžo į J. A. V.
- Lieut. F. Kwinn (Kviecinkas), U. S. A., iš Spring Valley, Ill., gydytojas, po tarnybos Indijoje, 1944 m. grįžo į J. A. V.
- Lieut. Alexander J. Lapsis, Jr., U. S. A., iš New Britain, Conn., meteorologas Anglijoje.
- Lieut. Laurence A. Laurutis, U. S. N., iš Chicago, Ill., 1944 m. už išgelbėjimą su savo lėktuvu katastrofos ištikusius jūrininkus apdovanotas Air Medal, 1944 m. buvo Californijoje.
- Capt. William Lazauskas, U. S. C. G., iš Baltimore, Md., 1944 m. buvo Texas valstybėje.
- Lieut. J. Levickas, U. S. N., iš So. Boston, Mass., dirba povandeninių laivų tarnyboj nuo 1926 m.
- Lieut. Kazys Linkevičius, U. S. M. C., iš Calumet City, Ill., pasižymėjo prieš japonus Pacifike, 1944 m. Tarawa saloj buvo sužeistas ir už tai jam Admirolas Nimitz įteikė Purple Heart Ordeną.
- Lieut. Stasys Linkevičius, U. S. N., iš Calumet City, Ill., lakūnas.
- Lieut. Clarence Lipsky, A. A. F., iš Great Neck, L. I., lakūnas, 1942 m. žuvo bombarduojant Europą, atrodė, kad jis buvo pirmoji Flying Fortress auka, negrįžusia iš dienos metų įvykdytų bombardavimų.
- Capt. Al Lukas, A. A. F., iš Chicago, Ill., lakūnas, 1940 m. buvo jūrininkas Norvegų laive ir po daugelio nuotykių Afrikoje pasiekė Angliją, kur įstojo į R. A. F., padarė 30 misijų prieš teritorijoj, 1942 m. perėjo į Amerikos oro jėgų tarnybą, vieninteliis lietuvių kilmės narys "American Flying Aces", 1944 m. paskirtas į Pacifikos kovos sritį, kur jis yra P-61 pilotu.
- Lieut. Charles Lunsksis, U. S. A., iš Elizabeth, N. J., 1944 m. buvo Anglijoj.
- Lieut. Alfred Mackevičius, U. S. A., iš Maspeth, L. I., armijos medicinos dalinių karininkas.
- Lieut. William P. Malaskis (Mikalauskas), A. A. F., iš Du Bois, Pa., lakūnas, 1942 m. žuvo lėktuvo nelaimėje Floridoj.
- Lieut. Frank Meleckas, A. A. F., iš Custer, Mich., Liberator navigatorius, jo B-24 bombonešiu įkritis į jūrą prie Choiseul salos jis turėjo plaukti 15 mielių į krantą; kur išgyveno 35 dienas džunglėse, iš kur laivyno lėktuvas jį išgelbėjo ir nugabeno į Guadalcanal.

(Bus daugiau)

Sveikinimas

Kristaus prisikėlimo švenčių proga sveikinu visus "Darbininko" skaitytojus ir "Darbininko" vadovybę ir linkiu Dievo palaimos. Meldžiu visų, su laukus švenčių, karštai iš širdies pasimelsti, kad Dievas prikelty pasaulį iš nuodėmių ir tautų keršto. Maldaukime Dievulio ir Motinėls švč., kad prikelty ir mūsų tėvynę Lietuvą, kuri yra perbloktą žiauriųjų užpuoliku, ir sėjančių velnio sėklą žmonijos širdyse. Pasitikime, kad Dievas mūsų maldų išklausus. *Tiesą Mylis.*

NEW HAVEN, CONN.

Kovo 25 d. įvyko Moterų Sąjungos 33-čios kuopos mėnesinis susirinkimas, kuriame dalyvavo skaitlingai narių, ir visos pakilusiam ūpe svarstė kuopos reikalus. Visos entuziastingai ruošiasi prie draugiškų margučių vakarėlio, kuris įvyks pas darbščią sąjungietę Oną Čirvinskiene, 291 Hamilton St. Ši pramogėlė turėjo įvykti balandžio 8 d., bet sąjungietės užleidžia tą dieną Raudonojo Kryžiaus Lietuvačių vienetai. Taigi linksmas Moterų Sąjungos parengimas įvyks balandžio 15 d., 3 valandą po pietų. Rengėjos O. Čirnuolaidomis.

vienskienė, P. Zikiene, ir Z. Markunienė kviečia visus atsilankyti pasilinksinti ir paremti šį naudingą sumanymą. Kuopos pirmininkė pasveikino visas Juzes ir Kotrinas, Šv. Juozapo ir Šv. Kotrinos šventės proga. Sąjungietė Juzė Dičkienė minėjo savo vardo ir gimimo dieną. Taigi palinkėta jai ilgaišų metų ir sveikatos; taipgi mūsų naujai narei Kotrinai Valičkienei ir Bernadetai Balcher, kuri minėjo savo gimtadienį.

Pirmininkė perskaitė 5 kuopos Worcester, Mass. paduotą įnešimą pašalpos išmokėjimo reikalui, kuris yra panašus į Conn. Apskričio nutarimą, bet dar reikalinga yra daryti pataisų. Pats įnešimas mokėti pilną pašalpą per 6 mėnesius ir visiškai panaikinti mokėjimą pusė pašalpos yra geras. Išrinktos 3 atstovės dalyvauti pusmetiniame suvažiavime, kuris įvyks svingioj 43 kuopos sąjungiečių pastogėje Waterbury, Conn. balandžio 29 d., būtent, M. Ramanauskienė, O. Kvaratijienė, S. Tamulienė.

Moterų Sąjungos naujų narių vėjus dar vis tęsiasi. Taigi šia proga kviečiame visas šios kolonijos moteris ir merginas prisirašyti ir pasinaudoti vėjais nuolaidomis.

Užsiprenumeruokite Įdomiausių Du kart savaitinį laikraštį "DARBININKĄ"

Laikraštis "Darbininkas" yra vienas rimčiausių ir geriausiai mėgstačių laikraščių, Amerikoje. Jis išėina du sykiai į savaitę — antradieniais ir penktadieniais.

"Darbininko" kaina metams	\$4.00
Pusei metų	2.00
Įmamt tik vieną numerį į savaitę, metams kaina	\$2.00
Pusei metų	1.00

Užsiprenumeruodami money orderį ar čekį siųskite:—

DARBININKAS

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

VICTORY CLOSE-UPS

JOSEPH J. FELWEILER, SEAMAN 2/L, SMILES WITH BETTY LEVAN AS THEY MAKE PLANS FOR "I DO."

NOT TOO LONG AGO, JOE WAS BATTLING WITH TIME TIDE, AND TORPEDOES IN THE ENGLISH CHANNEL. HE WAS AT THE #5 GUN ON AN LST WHEN A TORPEDO BLEW HIM STRAIGHT UP IN THE AIR. IN THE SHIP'S HOSPITAL JOE'S WOUNDS WERE TREATED WITH SULFA OINTMENT.

SAVE USED COOKING FAT! IT'S AN INGREDIENT IN SULFA OINTMENT. IT SAVES GUYS LIKE JOE FOR GALS LIKE BETTY.

Armijos Lt. Alice M. Zwicker, sveikinasi su Newyorkiečiais po trijų metų išbuvimo japonų nelaisvėje. Ji pateko į japonų nelaisvę, kai japonai užėmė Corregidor. Gi kai dabar MacArthur išlaisvino Manilą tai ir ji buvo išlaisvinta užimant Santo Tomas internavimo stotį.

Paguoda Nukryžiuotai Lietuvai

Kruvinas Kalvarijos vaizdas jau pasibaigė. Liūdna buvo pirmoji Velykų naktis. Paskutinė Kristaus sekėjų viltis gulėjo karste. Liūdna buvo ir toms moterims anksti rytą skubinančioms Jeruzalės gatvėmis prie grabo. Staiga jas apšvietė nepaprasta šviesa, o stebėtinai pasiuntinys joms pranešė: "Nenusigąskite, jūs ieškote Jėzaus Nazarėno, kuris buvo prikaltas prie Kryžiaus: Jis atsikėlė, jo čia nėra; štai vieta, kame Jis buvo padėjęs." Nudžiugusios moterys skubėjo pranešti linksmą naujieną kitiems. Tai buvo pirmas Velykų linksmas Rytas!

Palaimintas Rytas! Todėl ir Šv. Bažnyčia didžiai džiaugiasi sulaukus šią reikšmingą šventę ir linksmą giedą: "Prisikėlė Viešpats iš karsto, Kuris už mus kybojo ant Kryžiaus. Alleliuja!" O iš pilnų džiaugsmo lietuviškų širdžių skamba jaudinantieji žodžiai: "Linksma diena mums nušvito! Alleliuja! Alleliuja!"

Pasaulis skaudžiai klydo apie Kristų, o Kristus tiesą buvo pasakęs. Tas, kuris pasirinko gyvybę guldyti dėl kitų, turėjo galią prisikelti iš numirusiųjų. Velykos aiškiai liudija, kad Dievystė randasi ten, kur pasaulis mažai ją tikėjosi rasti. Nes niekas netikėjo, kad pergalėtas žmogus galėtų tapti Pergalėtoju; kad mirusis vėl vaikščiotų; kad grabe begulys būtų mūsų Prisikėlimas ir Gyvenime. Taigi Velykų džiaugsmas yra ne tik Pergalėtojo džiaugsmas, bet irgi džiaugsmas tu, kurie dėl Kristaus, pasaulio akyse, yra pergalingi, persekiojami ir kenčiantieji.

SV. ONOS NOVENA

Jau išėjo iš spaudos NOVENA prie SV. ONOS ir Stacijomis. Išleido Tėvas Gabrielius Maria Jaskal, C. P. Šių knygučių galite gauti Darbininko administracijoje. Knygutės kaina 15c. Su užsakymu įdėkite į konvertą 15c. ir pasiūskite, DARBININKAS, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. ir tuojau gausite minėtą knygutę.

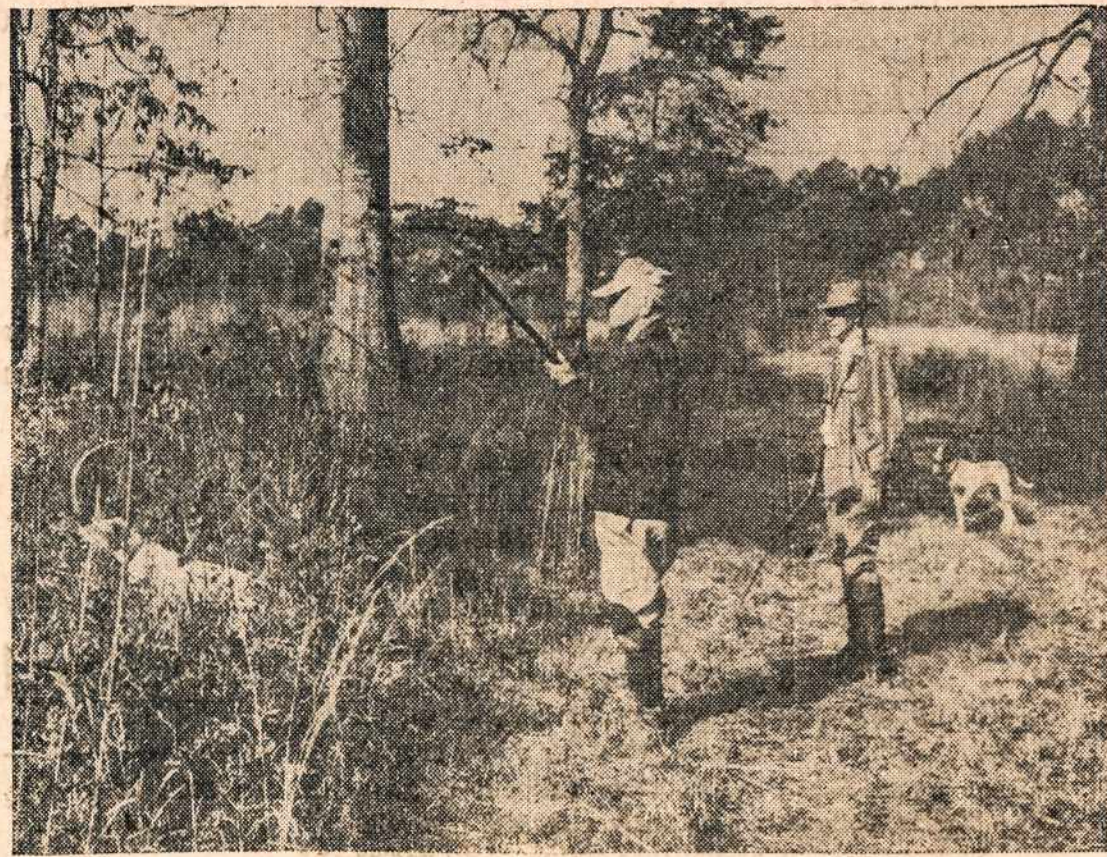
Sužeistą Philippinietį Maniloj, laike kovų su japonais, kaimynas veža į Amerikiečių Medikale stotį.

Kaip buvo su Kristumi ir su Jo įsteigta Bažnyčia, taip irgi bus su mumis. Kristus kentėjo, mirė bet prisikėlė. Jojo Bažnyčia kentėjo ir kenčia — ne kartą buvo prikalta prie Kryžiaus ir prisikėlė. Šiais baisaus karo laikais tarp kitų kenčia ir Bažnyčios vaikai brangioje Lietuvoje. Nukryžiuota Lietuva vaitoja tarp dviejų priešų. Nesibijokite, Brangūs Lietuvos vaikeliai! Mes karščiau meldžiamės už Jus. Jūsų Velykos greit išaus ir būsite pagaliau išlaisvinti iš baisios vergovės, o tie budeliai ir nuožmūs valdovai pranyks kaip ir Pilotas ir Romos Krikščionių persekiotojai.

Kristaus Prisikėlimas galutinai išblaškė gyvenimo netikrumą ir baimę. Naują viltį pagimdė Prisikėlusis žodžiais: "Nesibijokite, aš esu pergalėjęs pasaulį". Ir kaip tik dėl to Šventos Velykos turi ypatingos reikšmės. Baimė ir mirtis tai žmogaus nuolatiniai gyvenimo palydovai. Šiomis karo baisenybių pilnomis dienomis išgąstinga baimė apėmė mus visus. O kaip išsigelbėti iš tos baimės ir nežinojimo? Viena tebėra išeitis — vienas išgelbėjimas sergančiam pasauliui, yra tai Jėzus Kristus, Nukryžiuotasis ir Pergalės Iškovotojas! Vien tik Jisai sugebės paguosti žmogaus nuliūdusią širdį; vien tik Jojo jautri, Dieviškoji širdis mokės pilnai atjausti raudojančių savo brangių sūnų - kareivių motinų, sopančias širdis! Jei mes gyvenime ir mirsime su Juo, tikrai prisikelsime ir būsime nemirtingi su Juomi. Juo didesni bus mūsų prispaudimai ir kryžiai, juo kilnesnė bus mūsų garbė danguje.

O Pergalėtoju Kristau! Tu pergalejai nuodėmę ir mirtį ir pragarą. Tu atsikėlei iš numirusiųjų — taigi Tavo religija, Tavo Bažnyčia yra Dieviška! Mes tikime, kad Tu esi Dievas ir viltingai pasiduodam Tavo Apvaizdai, kuri pagaliau išblaškys šių laikų tamsius debesius ir ineš į mūsų sunkų gyvenimą taikos ir laimės.

Kun. P. Aukštikalnis, S. J.

MEDŽIOTOJAI KALAKUTŲ. — Sugrįžęs iš japonų karo fronto Third Fleet Commander Adm. William Halsey, Jr., išėjo pamedžioti, Georgia plantacijų srityje.

Mano Namelis

Mažasis dangau, mano nameli, Tyli šventovė keturių sienų. Niekas tiek laimės man duot negali, Kiek tavo lobiai, kiek tavo vieno.

Tu tylus šventas kaip vienuolynas. Uždengta taurė manųjų godų. Tu mano laimė, mano gėlynas — Neišbraidyty dvasinių sodų.

Tu miręs varpas — aš širdis tavo. Kam gi atspėti mūsų gaudimą? Tik Jisai Vienas išpranašavo, Kad mes išausim puikų audimą.

Mažutės sienos — bet erdvės plačios. Iš rėmų žvelgia dangaus Saldybė. Klūpo čia mintys kaip pilys stačios. Žemutės lubos — amžių gilybė.

Mano šampanai — atvožtos knygos. Muzika mano — audrų gaudimas. Už langų dūzgia liūdėsio stygos, Lūpomis bėga maldų verpimas.

Ir tik tą vieną noriu sakyti, Kas tą jaukumą tavy sudaro: — Tylusis Jėzau, ar atdaryti, Dovanas Tavo Didelio Dvaro?

Tu numylėjai mano namelį, Purpuro rūbu apdengei sienas. Inešei širdį — sielos kraitelį, Dabar gyvena su manim Dievas.

Mano nameli, mano gerasis, Myliu aš tave mažą — bet platų. Tu esi slankstis puikus tikrasis, Kur siela žingsnius į amžių stato.

Marija Aukštaitė.

Baudžiauninkės Likimas

(Tėsinys)

Rytą, vos tekančios saulės spinduliai paausino bokštų viršūnes, grapienė su sūnum atvyko prie kalėjimo.

— Mano ponias! sušuko ji jaudinančiu balsu ir krito prie jos kojų. Ponias pakėlė ją nuo žemės ir bučiavo jos baltą kaktą.

— Onute, Onute, kas įvyko? Argi tu tuo kalta? Ne! aš netikiu. Pasakyk man, kas galėjo tau šią kaltę primesti?

— Aš nekalta. Visai nekalta, kaip tėvelius danguje regėti trokštū! Atsakė ji greitai ir, tartum tos išpažinties išvarginta, sukrito ant šiaudų.

— Mano Onute, greit iš čia tave išlaisvinsiu, juk tai be mano valios ir žinios su tavim šitaip pasielgė. Prievarta tiesiog mane iš namų išstūmė, kad tave sugautų.

— Greit grįši į namus, o mes visi pasirūpinsim, kad užmirštumei patirtus skausmus; atlyginsime tau už šią baisią neteisybę. Galėsi aplankyti Lietu-

voje savo seseris ir brolius... tu turi būti laiminga!

Onutė, per ašaras šypso-damasi ir bučiuodama ponios ranką, tarė:

— Taip, taip... pasimatysiu su tais, kuriuos labai myliu... ir būsiu vien tuo laiminga.

— Mano Onute, ką tu galėtum įtart vagystėje?

— Nieka, nieka. Atsakė ji greit, trindama rankas, o jos žvilgsnis sustojo ties Leonu, kuris per tą laiką stovėjo nejudrus prie langelio; buvo išbales, ir jo veidas reiškė gilią užuojautą.

— Bet mano vaikeliai...

— Nieko, nič nieko ponias, nežinau, neįtariu... aš dažniausia buvau miegamajame. O Elena labai ištiki-ma... juk penkiolika metų paklusniai tarnauja savo ponias...

— Gal kiti tarnai?

— Prieš keletą dienų niekas ten įėjęs nebuvo. — Leonas sudrebėjo. Onutė, tai pastebėjusi, skausmingai suvaitojo. Trukčiojimas tampė jos kūną ir ji užsidengė akis rankomis.

— Vargšė, nelaimingoji mano Onute! Aš tikiu tavo nekaltumu, tegu tas mano įsitikinimas būna tau palengvinimu. Dori žmonės daugiausia nukencia šioje žemėje, nes kaip gi kitaip būtų pažintos jų dorybės? Nesielvartauk labai, at-mink šventuosius ir jų kančias, atsiduok Dievo valiai; Jis geriausiai žino, kaip yra ir kaip tau palengvinti. Aš gi nuo šio laiko dar labiau tave mylėsiu ir gerbsiu. Ji susigraudino.

— Leonai, mano sūnau, juk ir tu išteisini Onutę ir ją užjauti su manim?

— Leonas prisiartinio prie Onos ir liūdnei žiūrėdamas tarė — vargšė, nelaiminga Onutė!

Juodu išvyko, atidavę prižiūrėtojo šeimai Onutę globoti.

Jai buvo atnešta įvairių valgių, knygų, bet ji nei valgyt nei skaityti nebeįstengė.

Artimoj bažnyčioj suskambino "Viešpaties Angelui", tas jai visuomet primindavo paskutinį kartą su savaisiais kalbėto poterių. Šiandieną ypatingai spaudė jai širdį, trūko oro, o kraujo gyslos taip plakė, kad, rodos, užmuštą ją norėtų. Staiga sugirgždėjo durys ir įėjo prižiūrėtojas, jo dukrelė ir Leonas.

Ona užkaito. Norėjo keltis, bet neteko jėgų.

— Ponas grasas nori su panele pasikalbėti, tarė prižiūrėtojas. Iki aš apeisiu kitus kalinius, tegu ir mano Genė čia pabūva.

Prižiūrėtojas atsitolino. Genė atsisėdo ant slenksčio, Leonas ėmė kalbėti.

— Geroji Onute, rytoj būsi kvočiama. Ir ką gi tu manai pasakyti teisėjui?

— Kad... kad... ne! aš duosiu jam suprasti, kad esu paėmusi briliantus.

— Nelaimingoji! tu to negali padaryti! Atsimink tu mūsų jaunus metus, kada kaip brolis su sesute žaidėm, kada vienas kitam jokių paslapčių neturėjom, kada man susirgus tu verkie, o aš savo dovanomis su tavim dalinaus... Atsimeni tu tuos mūsų vaikystės laikus?

— Ak! kaip gi aš neatsiminsiu? Tamstos gerumas gydė mano skausmus, namų ilgesį. Juk mažas Leonelis troško būti mano broliuku, geručiu berniku. Ir ponias man buvo gera. — Onute, laikyk ir dabar mane savo broliu ir kaip

broliu — pasitikėk. Aš pažįstu tavo angelišką gerumą, pažįstu tavo prisirišimą prie šeimos... gal atėjo iš Lietuvos kokia žinia apie namus?

— Nieko apie juos negirdėjau.

— Gal tau pranešė, kad jiems sunku gyventi skurde? Gal norėjai jiems vargą sumažinti... Onute, sesute mano, tau skaudu buvo, kad nieko jiems padėti negalėjai... užmigti negalėjai... pagaliau negalėdama viso to pakelti...

— Ir kas, kas... dėl Dievo! Kas toliau?..

— Neišsigąsk, pasitikėk broliu gerumu, pasakyk man viską... Aš pataisysiu viską, padarysiu taip, kad niekas nieko nežinos...

— Bet kas?.. Kas yra?

— Sakysim, tu vien iš meilės savo namams galėjai tai padaryti...

— Dėl Dievo, pone! Ką sakai?

— Nusiramink, Ona... juk tai brolis į tave kalba. Pasakyk, kam juos atidavė? Aš atimsiu, auksu išpirksiu, primesiu savininkei... Tavo garbė bus apginta.

— Tai ne Jūs?.. ne pone! Leone?! O Dieve, Dieve! Aš maniau, kad aną naktį, prie tetos stalo... aš maniau...

— Kad aš paėmiau briliantus? — nusigandęs sušuko Leonas.

— Dovanokit, atleiskit, ak, atleiskit pone, aš taip neteislingai jus nuteisiau.

Griaudžiai kūkėdama atsprasinėjo Onutė.

Reiškia, tu norėjai kaltę ant savęs prisiimti, manydama, kad aš tą niekšybę padariau! O dangiška, nepasiekiamą būtybę!.. Bet kas davė pagrindą mane įtarti?

Ona nedrąsiai reiškė savo spėjimus.

— Ne, Onute, ji yra tokia turtinga, kad jokių dovanų nereikalinga ir jų nepriimtų. Paskutiniu laiku ji tris savo laiškus negavau iš jos atsakymo. Bet kaip aš nustebau, kai jos laiška pastebėjau popieriuose, iškritusiuose tada iš marmūrinio šuniuko. Supratau, kad juos visuomet perimdavo Elena ir perduodavo dėdienei. Na, ir kada viskas nurimo, išlinkau į miegamąjį savo daiktą pasiimti. Tai tu, Onute, nekalta, koks aš laimingas! Rytoj po pirmo ir paskutinio tardymo važiوسي į namus. Onute, kodėl nieko nesakai? Taip baisiai atrodo... aš nusiųsiu daktarą.

— Nereikia, jau man geriau... tai iš laimės pertekliaus...

— Nereik jau daugiau ir nesijaudink. Esi švairių, skaisčių jausmų, tyros sielos mergaitė. To aš niekad neužmiršiu.

Mergina sėdėjo be žado, nejudri. Sutemos neleido išvelgti joje mirtinos tylos priežasties. Prižiūrėtojai paprašius palikt ją vieną, Leonas išeidamas tarė.

— Sudie Onute, greit būsi laisva.

Grapienė tuo tarpu namuose padarė nuodugnę kratą bei namiškių tardymą, bet visos pastangos be pasekmių. Vėlai nagai įbėgo į Leono kambarį tarnautojas Pranciškus, pranešdamas, kad Mykolas kažka daržė kasas į žemę. Vienu akimirksniu išbėgo

Leonas į daržą ir ištikrųjų rado Mykolą dedantį vėlinas į naujai sukastą žemę. Į pono šauksmą subėgo daugiau tarnų. Duobė buvo atkasta ir ištraukti gražiai blizgą briliantai. Čia pat sučiuptas Mykolas nesigynė. Pasisakė, kad poniams bėpietaujant, padaręs šią vagystę.

Su džiaugsmu Leonas papasakojo viską savo motinai. Teta parašė raštelį, kad briliantus pavogtus jau turi pas save. Leonas surištą Mykolą nuvežė į kalėjimą. Kelia iš miego sargą, bėga į Onutės kambarą, praveria sunkias duris tylaus kalėjimo, šaukdamas:

— Ona, Onute! Mykolas pavogė briliantus! Piktadarys sučiuptas, esi laisva, netrukus važiuosim į namus.

— Tu miegi? Lenkiasi, prinešęs žvakę prie jos veido, žiūri: lavono baltumu spindi jos veidas; lūpos mėlynos, akys pusiau atvertos, iš jų dar rodos žvelgia angeliškas gerumas. Dar jis lenkiasi žemiau ir pašoksta lyg proto netekęs:

— Jėzau, Marija! ji nebe-gyva!..

Daktaras konstatavo Onutę mirus širdies liga.

"L-s"—Vertė F. D. (Pabaiga)

Svarbus Pranešimas

Moteryų Sąjungos Conn. Apskričio Kuopoms

Pranešu visų kuopų bei valdybų žinia, kad Moteryų Sąjungos Conn. apskričio svarbus pusmetinis ir priešseiminis suvažiavimas įvyks sekmadienį, balandžio - April 29 d., šv. Juozapo parapijos svetainėje, John St., Waterbury, Conn. Pradžia 1 valandą po pietų.

Šis suvažiavimas yra labai svarbus, nes reikia svarstyti ir užgirti konstitucijos pašalpos išmokėjimo būdą, ruoštis prie būsiančio seimo, kuris turi įvykti šį mėną; taipgi šiame suvažiavime bus išdalintos dovanos kuopoms, kurios daugiausiai prirašė naujų narių prie kuopos per 1944 metus. Atsižvelgiant į šiuos svarbius reikalus, kviečiu visas kuopas skaitlingai atstovų prisiusti į suvažiavimą, ir pagaminti naudingų įnešimų, kaip apskričio, taip ir visos organizacijos labui.

Atstovės vykdomos į suvažiavimą neužmirškite atsivežti savo narystės ženklelius, kurie būna suvažiavimuose vartojami.

M. Jokubaitė, Mot. Są-gos Conn. Apskr. Rašt. Linksmy Sv. Velyky

TOP-RANKING ACE is Lt. Col. John C. Meyer of Forest Hills, L.I., of 8th Air Force, with total of 37½ Swastika planes downed. He destroyed 24 in the air and 13½ on the ground.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

Bronius Bartkevičius Kur Nors Pacifike

Daugiau kaip metai įstojo Jung. Valstybių Laivynan p. Bronius Bartkevičius, žinomas biznierių, vaidintojas, kurio mamytė, p. Marijona Bartkevičienė ir dabar gyvena adresu: 680 No. Main St., Brockton, Mass.

Bronius Bartkevičius dabar yra "Seaman First Class" ir randasi kur nors Pacifiko salose. Jis rašo dažnai ir ilgus laiškus savo mamytei. Pažymėtina, kad jis visus laiškus rašo gražia lietuvių kalba. Štai kovo 5 d. laiške savo mamytei tarp kitko rašo:

"Gražus rytas ir viskas labai gerai. Vakar miegojau lauke, ir labai gerai pailsėjau. Kaip mes esame port'e, tai aš vis miegu lauke. Aš turiu mažą sulankstomą lovą, kurią mes vadinam "Army cot".

"Vakar vakare mūsų laiška-nešys atvežė daug laišku. Aš gavau net aštuonius. O, kaip malonu juos skaityti. Kaip malonu ką nors išgirsti iš namų... Nuo Tamstos aš gavau du laišku ir dvi kortas. Ačiū labai... Tuo pačiu kartu gavau gražių laišku nuo draugų ir kaimynų, tarp kurių buvo ir nuo pp. Vaičiūnų. Prašau jiem padėkoti... Taipgi gavau laišku nuo Birutės Ambraziejutės, kortelę nuo Lilijonos, nuo Jeanne Ambraziejutės ir laikraštį nuo artistės Marytės. Turi būti mano artistė Marytė jau didelė mergina... Prašau perduoti sveikinimus pp. Pėldžių šeimai.

"Gavau laišku nuo Adelės Bartkevičiūtės iš Seattle, Wash. Įdomu pažymėti, kad Adelė ir aš turime tą patį laipsnį — "Seaman First Class"...

"Mamyte, iš Tamstos laišku aš suprantu, kad Tamsta jauti kur aš esu, bet mes kol kas negalime rašyti kur mes stovime, kur mes važiuojame, nes mūsų darbas yra labai svarbus ir slaptas. Vieną dieną vienur, kitą dieną kitur. Gal neužilgo galėsiu viską išpasakoti. "Pinigų aš turiu užtekčiai, net ir perdaug. Čia mažai kur gaunam praleisti. Prašau man pinigų nesiusti. Su šiuo laišku prisiunčiu Tamstai du čekius, kad išrodyti, jog aš turiu pinigų. (Bronius prisiuntė savo mamytei \$100,00 ir \$5,00 čekius. Red.) Aš noriu, kad Tamsta pasipirktum sau naują suknią Velykoms.

"Dabar tik ką pavalgiau skanius pietus. Mes šiandien turėjom "pork chops", obuolių košės, sugrūstos košės, kornų, morkų, šviežios duonos su sviestu, geros zupės, šaltos košės ir kavos. Tai geri pietūs, ar ne?"

"Dabar rūkau gerą cigarą ir baigiu rašyti šį laišku."

Kovo 7 d. laiške savo mamytei jūreivis Bronius Bartkevičius rašo, kad "vakar atvežė daug amunicijos, tai visi vyrai turėjom sunešti į laivą. Per kokias penkias valandas sunkiai dirbom. Po to apsiprausėme, pavalgėme, pailsėjome, ir aštuntą valandą buvau į "movies".

"Užvakar mes gavom progą būti ant mažos salos piknike. Ši sala toki maža, kad per valandą ir pusę mes pėksti apėjom apie salą. Ant šios salos dabar nieko nėra nei žmonių, nei namų. Mūsų jūrininkai šią salą vartoja piknikam. Diena buvo graži ir turėjom gerą laiką. Gerai pasimaudėme gražiame, žaliame, tyrame, šiltame vandenyje. Vakar ir šiandien aš esu raudonas, kaip girto vyro nosis. Mes čia visi vyrai gavom po keturius butelius šalto, skanaus alaus..."

"Aš esu sveikas ir viskas labai gerai."

Iš tų laišku mes galime suprasti, kad jūreivis Bronius Bartkevičius yra patenkintas tarnyba. Pažymėtina, kad Bronius iš pat jaunų dienų Sv. Roko lietuvių par. veikė. Jis buvo jauniausias LDS 2 kuopos narys, buvęs jos raštininkas, dalyvavęs seimtuose ir vaidinęs įvairiuose vaidiniuose. Pasizymėjo kaip gabus vaidintojas. Jis niekad nesiskundė civiliu gyvenimu ir dabar nesiskundžia karo tarnybos gyvenimu. Sveikiname Bronių ir linkime jam Dievo palaimos!

Lietuvių "Basketball" Ratelio Laimėjimai

BROCKTON, MASS.

Sv. Roko 50	—	St. Patrick 25
" 56	—	" 38
" 43	—	" 38
" 43	—	" 19
" 62	—	Holy Ghost 34
" 40	—	" 43
" 46	—	" 26
" 54	—	Our Lady 31
" 99	—	" 33
" 84	—	" 31
" 53	—	Holy Family 16
" 83	—	" 16
" 49	—	" 6
" 47	—	N. Easton T. 32
" 63	—	" 33
" 50	—	Avon H. 18
" 34	—	Marianapolis 20
" 28	—	Sacred Heart 24

Sv. Roko ratelis laimėjo 16 žaidimų ir pralaimėjo vieną. Kaip patėmysite iš paduoto sarašo — Holy Ghost ratelis gavo 43, o Sv. Roko ratelis gavo 40. Per visus metus tai vienatis pralaimėjimas. Ir iš sarašo pastebėsite, kad sykį žaidė su kita lietuvių grupe — tai Marianapolio Kolegija. Gaila, kad daugiau lietuviškų grupių nesudarė rungtynėms. Gal kitais metais, kai mūsų kariai sugrįš — sudarys ratelius ir Bostone, ir Cambridge, ir Worcesterly.

Bostono Diecezijos Basketball Rungtynės

Pirmame žaidime dalyvavo 17 Basketball ratelių — visi čempionai savo apskrityje. Tai ir Brocktono lietuviai, kaip Plymouth County čempionai, žaidė prieš Brighton apskrities čempionus — Our Lady of the Presentation ratelį. Laimėjo lietuviai. Sv. Roko 29 — Presentation 22.

Antrame žaidime, kuriame dalyvavo puse tiek, kiek pirmame, nes pralaimėjo daugiau nedalyvauja. Šitame žaidime Sv. Roko ratelis nedalyvavo todėl, kad jie laimėjo taip vadinamą "Bye". Tai reiškia lietuviai trečiame žaidime žais su viena iš antrojo žaidimo laimėtojų.

Trečiame žaidime, Sv. Roko ratelis žaidė su St. Mary's iš Cambridge. Gaila, bet lietuviai pralaimėjo. St. Mary's gavo 33 punktus, o Sv. Roko gavo 20. Priežastis pralaimėjimo gali būti, kad Brocktone neturi jokių

progų praktikai, o St. Mary's turi puikią vietą. Pernai pas juos buvo Diecezijos rungtynės.

Diecezijos čempionai — tai St. Mary's Basketball Club iš Cambridge.

Lietuviai Remia Lietuvos Sportininkus

Jei kas buvo atsilankęs į basketball rungtynes — pastebėsite, kad lietuviai sportininkai buvo tikrai įspūdingai apsirengę. Jų "gym suits", ilgomis kelnėmis ir rankovėmis — tai patraukė visų akis — blizgėjo raudonomis, žaliomis ir geltonomis spalvomis. Kai nusivelka atleiti tuos suits — tai pasirodo, kad ir jų "basketball shorts" — taip pat raudonas, žalias ir geltonas.

Šitas uniformas paskolino jaunesniems sportininkams jų vyresnieji broliai ir draugai, kuriems tie drabužiai nebereikalingi, nes jie jau nešioja Dėdės Samo kareivių uniformą. Jie džiaugiasi, kad jų jaunesnieji broliai gali tuos drabužius panaudoti ir, kad jiems sekasi kelti lietuvių vardą svetimtaučių tarpe. Jie žino kas įvyksta, nes gauna žinių nuo pažįstamų, kurie neužmiršta tiems kareivėliams pranešti apie sportininkų laimėjimus. Šimet kareivių grupė padidės, o sportininkų grupė sumažės. Bet yra viltis tarp jaunesniųjų surasti naujų kandidatų.

Minėjome — lietuviškai spalvuotus siutus, kuriuos paskolino Y.M.L.A., bet negalima užmiršti, kad Brocktono lietuviai apdovanojo pernykščius Plymoutho apskrities čempionus — mėlynai ir auksiniai spalvuotais "jackets". Suprato tie lietuviai, kad padorus lietuviškas jaunimas vertas parėmimo. Jie kelia lietuvių vardą. Padykęs jaunimas, be organizacijos, kalėjimuose išbuvę — daro gėdą lietuviams. Taigi paraginti jaunuolius, kad prisidėtų prie sporto, ir taip energijos perteklių sunaudoti — jie prisidėjo prie jų parėmimo.

Pernai, ypatingai parėmė Brocktono sportininkus sekantieji Brocktono lietuviai:

Franklin Club — \$25; Casimier's Club — 25; Lithuanian

LIETUVIŲ LIAUDIES MENO VAKARAS

Rengia Bostono Lietuvių Jaunamiečių Tautinių Šokių Grupė SEKMADIENI

Balandžio - April 8, 1945
Municipal Building Salėje,
East Broadway, (tarp G ir H gatvių) So. Boston, Mass.
Pradžia 3 val. po pietų

Įdomią ir gražią programą iš senų lietuvių tautinių (ir klasiškų) šokių, muzikos, dainų, deklamacijų ir vaizdėlių išpildys viešnia artistė iš Montreal, Canada ir Bostono lietuvių jaunamiečiai, vadovybėje Onos Ivaškienės. Programoje bus apie 50 dalyvių nuo 4 iki 16 m. amžiaus įvairiuose kostiumuose.

Rūtelė Kilmonytė iš Montreal, Canada

Talentinga ir pasižymėjusi dainininkė, šokėja, akrobatė ir vaidintoja. Jau nuo 3 metų amžiaus dalyvauja scenoje, ne tik lietuvių parengimuose, bet ir kitataučių teatruose. Be daugelio įvairių scenos numerių ji padainuos Kanados lietuvių pamylėtas jos daineles "Apie Mažą Tautelę Prie Baltijos Jūrų", "Gaila, gaila Lietuvos" ir daugelį kitų.

Todėl įvertinkime talentingus lietuvių jaunuolius savo gausiu atsilankymu. Įžanga su karo taksais: 50, 75 ir 1.00

Kviečiame Atsilankyti RENGĖJAI.

PHILADELPHIA, PA.

National Club — 10.; Lietuvos Vyčių 1 kuopa — 50.; Wm. Zinkevičius — 5.; Julė Jakavonytė — 5.; Mayor Joseph Downey — 5.; Edward Mottan — 2.

Tikrai žinau, kad sportininkai — jaunimas įvertina jų parumą. Žinau, kad rėmėjai pilnai patenkinti turėję progą aukoti, kad sumas priskaitytį prie gero "advertisenimo" lietuviams.

Rap.

Kaip jau buvo rašyta, kad balandžio 15 d., Sv. Roko par. salėje įvyks "Darbininko", naudai graži programa, kurią išpildys p. Onos Ivaškienės grupė ir vietiniai talentai. Brocktoniečiai ši vakarą mieliai remia ir nuosirdžiai platina tikėtus.

Pereitą savaitę tarp kitų ir sekantieji įsigijo tikičius:

Marijona Bartkevičienė, Jonas ir Marijona Jeskelevičiai, Juozas O. Kibart, J. Rožėnas, Magdala Paulauskas, Mrs. Ona Geližienė, K. Slazienė, K. Grigas, Alena Liuolienė, Alfonsas Tribušauskas, Petras Danyla, Mykolas Svirskas, Petras Juronis, Adomas Svirskas, Longinas Druzinskas ir Leonardas Kumpa.

★ Per Rezurekiją Sv. Roko par. bažnyčia buvo pilna žmonių. Taipgi ir per kitas mišias skaitlingai žmonės dalyvavo.

★ Balandžio 15 dieną, "Darbininko" parengime kalbės kun. Jonas Vaitekūnas iš Providence, R. I. Kviečiami atsilankyti pasiklausyti.

★ Kas norite iš anksto įsigyti "Darbininko" vakaro tikičių, galima gauti pas sekančius LDS narius: K. Grigą, Julė Jakavonytę, Julij Baroną, J. Balevičių ir kitus. Rap.

Jums nereikia porcijos korčiukės pirkimui J. V. Karo Bonų.

Kovo 19 d. mirė čia gerai žinoma viengentė, Marijona Biržietienė. Palaidota su gedulingomis pamaldomis iš Sv. Kazimiero par. bažnyčios Sv. Kryžiaus kapuose kovo 24 d.

Laidotuvis patarnavo laidotuvių direktorius, Juozas Kavaliauskas, 1601 So. 2nd Street.

A. a. Marijonos vėlei amžiną atilsį, o jos vyrui našliui ir šeimai reikiu gilia užuojautą.

Kazys Vidikauskas.

Užsibaigus "Lietuvių Misijai" Washingtone, pakelįj sustojo ir Philadelphiaj p. Juozas Bačiūnas iš Tabor Farmos. Atlankė vieną kitą viengentį.

Pranešėjas.

"Mano Sielos Atgarsiai"

Aplinkybėms taip susibėgus, kad ir man, brėžiančiam šiuos žodžius teko dalyvauti 23 d. kovo "Lietuvių Misijoje" Washingtone, būti ir viešbutyje Statler. Tarp kitų sutikau ir mūsų resortininką Juozą Bačiūną iš Tabor Farmos. Po pasisveikinimo ir apsimainymo žodeliu kitu, p. Bačiūnas sakė: "Čiame on į mano kambarį, ten mūsų niekas nebaderiuos ir ramiai galėsimė pasišnekučiuoti!" Suprantama, nuėjome. Pasikalbėjus apie šį bei tą, p. Bačiūnas, kad savo kalbą parėmus dar ir pranešimais spaudos, ištraukė iš šalinio kambarėlio didelį odinį "suitkeisą" ir išėmė iš jo didelį pluoštą iškarpu iš laikraščių ir žurnalų, o kartu buvo ir knyga, parašyta ir išleista kun. Prano Vasiliausko — "Mano Sielos Atgarsiai". Aš pamatęs tą knygą, nustebau, nes tokioj kelionėj, net iš Floridos keliauti ir vežtis knygas, tik jau reikia didelio knygų mylėtojo. Kai aš pastebėjau p. Bačiūnui apie knygą "Mano Sielos At-

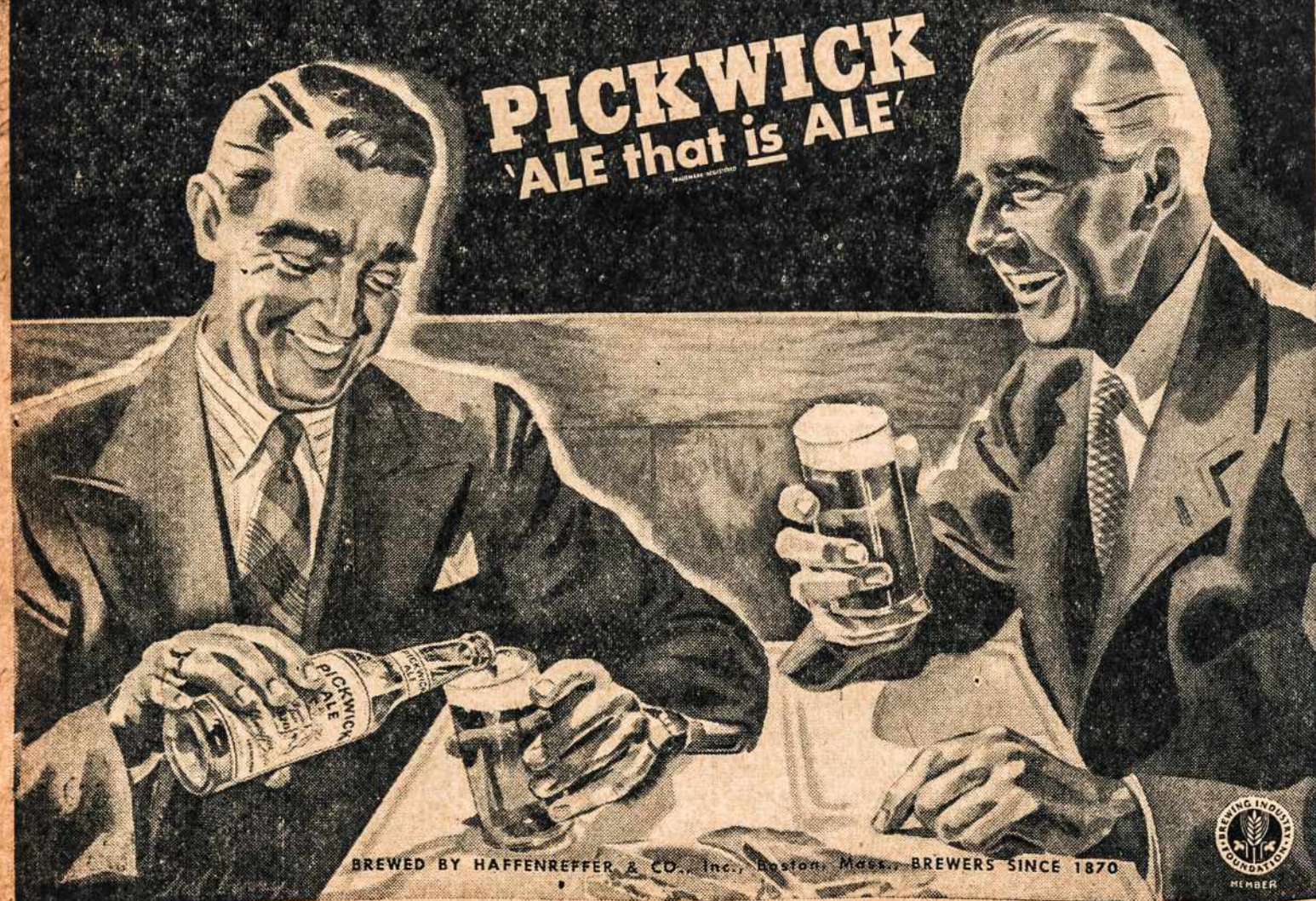
garsiai", tai jis man tarė: "Tai yra mano, tartum, evangelija, arba filosofijos išminties knyga. Nieko tai, kad ji parašyta ne padangėmis skrajojancija tarme, bet paprasta žmonių kalba, kas daro ją ir suprantama kiekvienam. Kada aš toje knygoje skaitau apie įvykius Lietuvoje, tai aš matau visą grožį mano brangiosios tėvynės. O kai skaitau taip jau apie įvairius dalykėlius toje knygoje, pabrėžtus iš gyvenimo įvairių žmonių, tai regiu nuotrupas filosofiškos išminties... Dažnai beskaitydamas tą knygą taip susijaudinu, kad turiu pavartoti ir visą savo vyriškumo spėką, kad... kad kartais per skruostus nepradėtų riedėti ašaros..."

Taigi jei ši knyga "Mano Sielos Atgarsiai" taip labai patinka viengentiui p. J. Bačiūnui, tai mano supratimu, kiekvienas lietuvis turėtų ją įsigyti ir perskaityti, įdėkite dolerį ir pasiūskite šiuo adresu: Rev. Pr. Vasiliauskas, Villa Joseph Marie, Newtown, Pa. ir knyga — "Mano Sielos Atgarsiai" bus išsiųsta. K. Vidikauskas.

CONTACTING tank commander, Pvt. Sol Pollack, of New York, directs artillery fire during U. S. Army drive on Brachelen, Germany. British and Scottish troops maintained perfect co-ordination to aid Yanks

Pirmas pasirinkimas tų, kurie Pažįsta kokybę

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Kovo 27 d., mirė, Carney ligoninėje trumpai sirgusi, Kazimiera Šnarienė (Petrauskaitė), 55, gyv. 1640 Columbia, Rd. Paėjo Ariogalos parapijos. Amerikoje pragyveno 30 metų. Paliko vyrą Petrą, tris seseris ir tris brolius. Tapo iškilmingai palaidota bal. 2 d., 9 val. ryte iš Šv. Petro par. bažnyčios, Naujos Kalvarijos kapuose. Melskimės už mirusius.

Trečiadienį, vakare, bus laikomos Šv. Teresės Novenos (pirmos dienos) pamaldos ir Sodalijos pamaldos.

Ketvirtadienį, 4 val. p. p., bus klausomos vaikų išpažintys — prieš pirmą mėnesio penktadienį.

4:15 val. p. p., bus laikomos Marijos Vaikelių draugijos pamaldos. Po šių pamaldų bus šaltos košės pramogėlė dėl altorių, choristų ir Marijos Vaikelių.

DAKTARAI

Tel. SOU 2805
Dr. J. L. Pasakarnis
DR. AMELIA E. RODD
OPTOMETRISTAI
447 Broadway
So. Boston, Mass.

OFISO VALANDOS: —
Nuo 9 ryto iki 12 val. diena.
Seredomis: —
Nuo 9 ryto iki 7 val. vakare

IVAIRŲ SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Pristatome Vyną, Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus, įvairių vynų ir tonikų. Šiuos gėrimus pristatome į namus: vestuvėms, krikštynoms, parėms ir piknikams. Skubus patarnavimas. Saukite:

BORIS BEVERAGE CO.

J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra

SOUTH BOSTON CAFE

VINCAS BALUKONIS,
Šavininkas

Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.

Tel. SOU. 4645
A New Style For Spring
Take advantage of CASPER'S morning SPECIAL.
Soft, Cream-Oil Permanent \$6.50
Includes shampoo, Cutting and Individual hair Style.
Special from 8:30 A. M. to 10:30 A. M.
Other permanents from \$5. to \$50.
Luxurious Waves Set, While You Relax in Glamorous Surroundings.

at
CASPER'S BEAUTY SALON
738 E. Broadway,
South Boston, Mass.

Experienced Manicurist always present
No Appointment Necessary
Hours 8:30 - 6. Thurs. Open to 8 P. M.

“DARBININKO” NAUDAI

Meno Vakaras

Rengia LDS 2-ra Kuopa,
SEKMADIENI,

Balandžio-April 15, 1945

Šv. Roko Par. Salėje, Brockton, Mass.

p. O. Ivaškiene

Programą išpildys pagarsėjusi P-nios Onos Ivaškiene Lietuvos Jaunamiečių Tautiškių Šokių Grupė iš So. Boston, Mass. Taipgi dalyvaus ir vietiniai talentai: Mrs. Olga Falcon-Bravis, Avalina Aktinaitė, smuikuos Lina Matulytė ir kiti.

Kviečiame visus Brocktoniečius ir apylinkės lietuvius dalyvauti. Savo atsilankymu nevien maloniai praleisite laiką, bet sykiu paremsite laikraštį “Darbininką”, kuris tarnauja Amerikos išeivijai per 30 metų.

Kalbės Kun. J. Vaitekūnas iš Providence, R. I.

Programa prasidės lygiai 3 val. po pietų.

RENGEJAI

PASTABA: — Toji pati p-nios Onos Ivaškiene Šokėjų Grupė ruošia Meno Vakarą, Balandžio-April 8 d., Municipal Building, So. Bostone. Prašomė lietuvių visuomenę šį vakarą paremti.

tės) Sullivan, gyv. 8 National St.;

Alena Maria, Adomo ir Amelijos (Dusevičiūtės) Mitchell, gyv. 88 W. 7th St.

P. Karolina Šejejkienė, vieša darbuotoja ir uoli labdarybių rėmėja, paaukojo vienuolynui du gražiu kryžiu, nupirkusi iš “Darbininko” krautuvės. Ji taip pat dovanojo Seselėms pinigine dovaną.

Per Vėlykas, Sumos metu, So. Bostoniečiams buvo jaukus reginys matyti kun. Pr. Jakimavičių atnašaujant šv. mišių auką, ir asistoję deakonus Bernatonį, Janušonį ir klierikus Konfautą ir Naudžiūną. Visi South Bostoniečiai. Šie klierikai taip pat dalyvaus asistoję per Sumą, Atvelykyje.

Balandžio 2 d., lengvai sirgulavusi, mirė Grasilda Baranaušienė (Kazakevičiūtė), 68 metų, gyv. 322 Dorchester St., So. Bostone. Amerikoje pragyveno 38 metus. Paliko vyrą Joną, sūnų ir dukterį. Laidojama bal. 4 d., 9 val. ryte, iš Šv. Petro bažnyčios, Naujos Kalvarijos kapuose.

LANKĖSI

Pereitą savaitę “Darbininke” lankėsi adv. Juozas Gailius, turįs ofisą 317 E. St. Atsilankymo proga įstojo į kun. Dr. K. Urbonavičiaus “Vytis ir Erelis” knygos rėmėjus, aukodamas knygos fondan \$5.00.

Lankėsi Mrs. Mary Tamulaitienė. Atsilankiusi įstojo į “Vytis ir Erelis” rėmėjus.

Lankėsi senas “Darbininko” prietelius ir rėmėjas Simonas Razvadauskas. Atsilankymo proga įstojo į “Vytis ir Erelis” rėmėjus, aukodamas knygos fondan \$3.00.

Lankėsi Juozas Lekys iš Dorchester, Mass. Atsilankymo proga įstojo į “Vytis ir Erelis” rėmėjus, aukodamas knygos fondan \$3.00.

Ketvirtadienį lankėsi Ona Marcinkienė. Atsilankymo proga įstojo į Vytis ir Erelis knygos rėmėjus, aukodamė knygos fondan \$5.00, kalendoriaus fondan aukojo \$1.00 ir radio palikymui \$1.00.

Lankėsi Mrs. C. Saparnis iš Newton, Mass. Atsilankymo proga įstojo į Vytis ir Erelis

knygos rėmėjus ir aukojo knygos fondan \$5.00.

Penktadienį lankėsi Kun. J. Švagždys, buvęs LDS Centro pirmininkas ir kun. J. Petrauskas. Atrodo, kad kun. J. Švagždžio sveikatėlė gerokai sustiprėjusi. Pareiškė, kad Brocktoniečiai didžiai rengiasi atvykti į Bostoną per Maldos dieną, kuri įvyks balandžio 22 d. Tą dieną pamaldos už Lietuvą bus iškilmingai atliktos Katedroje, kur arkivyskupas Cushing, D. D., pasakys momentui pritaikintą pamokslą.

Šeštadienį, lankėsi Vincas Savickas, LDS 1-mos kp. vice pirmininkas. Atsilankymo proga įstojo į kun. Dr. K. Urbonavičiaus knygos — Vytis ir Erelis rėmėjus, aukodamas knygos išleidimui \$5.00.

Pirmadienį, bal. 2, “Darbininke” lankėsi “Žvaigždės” administratorius Tėvas Pr. Aukštikalnis, kun. S. Saulėnas, klierikas deakonas Bernatonis. Pastarasis įteikė penkinę “Vytis” rėmimo fondui. Kaip žinoma L. Vycių organizacija šiais metais mini savo organo “Vytis” 30-ties metų gyvavimo jubiliejų. Malonu ir jaunimui veikti, kaip jie susilaukia įvertinimo ir paramos.

Atvyko Ir Kita Lietuvaite

Sekantį šeštadienį į Bostoną atvyko iš Kanados ne tik jauna artistė Rutelė Kilmonytė su savo tėveliais, bet ir kita lietuvaitė Anelė Jokubauskaitė, taip pat iš Montreal, Canada, kuri Rutelės Kilmonytės šokiams, dainoms ir akrobatikai akompanuos pianu, Tautinių šokių grupės parengime, bal. 8 d., 3 val. po pietų, Municipal Buildinge.

Iš Brocktono atvyks Marytė Peldžiūtė ir pasakys gražų Malronio eilėraščių — “Kad aš Gėlėčiau Prikelti...” Su tomis tolimomis ir artimesnėmis viešniomis galėsite susipažinti atsilankę į minėtą parą.

LIETUVIŲ JAUNAMIEČIŲ MENO PROGRAMA

Sekmadienį, balandžio-April 8 d., 3 val. po pietų, Municipal Building svetainėje, E. Broadway, So. Bostone, įvyks graži ir patriotinė lietuvių liaudies meno puota, kurią ruošia Bostono Lietuvos Jaunamiečių Šokėjų grupė. Šią grupę sudaro nuo 4 iki 16 metų berniukai ir mergaitės, kurią mokina ir vadovauja talentinga ir patriotinga lietuvaitė, ponė Ona Ivaškiene. Jos vadovaujama grupė yra dalyvaus visuose mūsų tautiniuose parengimuose ir visuose tarptautiniuose parengimuose, kur labai gražiai išreklamuotas lietuvių ir pavergtos Lietuvos vardas.

Lietuvių liaudies meno programoje dalyvaus apie 50 jaunuolių, pasipuošusių naujais įvairiais kostiumais. Be to, dalyvaus talentinga ir pasižymėjusi dainininkė, šokėja ir vaidintoja Rutelė Kilmonytė iš Montreal, Canada.

Mes dažnai nusiskundžiame, niti geriausio poilsio!

kad mūsų jaunimas ištautėja, nebekalba savo tėvų gražia kalba ne tik savo tarpe, bet nei su savo tėvais. Atėję į Bostono Lietuvos Jaunamiečių Šokėjų grupės parengimą, dar kartą įsitikinsime, kad tos grupės nariai puikiai mokėsi lietuvių kalbą, kad jie su didžiausiu pagėmimu ją vartoja ne tik su savo tėveliais, bet savo tarpe ir bendrai su visais lietuviais. Jaunuoliai - jaunuolės, kurie mokėsi pas p. Ivaškiene, kurie dalyvauja lietuvių parengimuose, niekad nepamirš savo tėvų kalbos, ir ne tik nepamirš, bet jie išaugs tikrais lietuviais ir visuomet kels lietuvių vardą. Tai gi p. Onai Ivaškienei priklausau garbės vainikas už tokį didelį ir patriotinį pasišventimą, mokiant jaunąją kartą lietuviško tautinio meno savo prigimtoje kalboje.

Todėl Bostono Lietuvos Jaunamiečių Šokėjų grupė ir jos mokytoja p. Ona Ivaškiene užsitarnauja visų paramos, o tą paramą mes galime geriausiai suteikti gausiu dalyvavimu jų parengime sekmdienį, balandžio-April 8 d., Municipal Building svetainėje, So. Bostone, 3 val. po pietų. *Meno Mėgėjas.*

RADIO VALANDA

Pereitą šeštadienį, kovo 31 d. Lietuvos Darbininkų radio valandos programą išpildė p. Onos Ivaškiene vadovaujama Lietuvos Jaunamiečių Šokėjų grupės dalis (12 narių). Turiningą Velykinę kalbą pasakė kun. P. M. Juras, LDS Centro ir Kunigų Vienybės Bostono Provincijos pirmininkas.

Kun. P. M. Juro pasakyta kalba tilps kitame “Darbininko” numeryje.

Lakūnas Grįžo Iš Europos Poilsui

Šiomis dienomis kapitonas Albertas P. Cunys, parąs 66 misijas virš Vokietijos, sugrįžo poilsui pas savo tėvelius, gerai žinomus So. Bostone ir Montello, pp. Joną ir Marcele Cunius, gyv. 264 Bolton St., So. Bostone, ir taipgi pas savo žmonelę ir dukrelę, kurios nuo gimimo nebuvo matęs, nes tuo laiku buvo Europoje.

Kapitonas Albertas P. Čunis yra pilot — bombanešio vairuotojas. Jis daug ką patyrė bombarduojant Vokietijos centrus. Grįžo sveikas palisėti pas savuosius. Linkime kapitonui Čunui geriausio poilsio!

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR. JOS PO GLOBĄ MOTINOS SVČ.

Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirmininkė — B. Gallūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prof. Rašt. — Ona Ivaškiene, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — B. Cuniene, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W.
Izdininkė — Ona Staniulūtė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, S. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę

SV. JONO EV. BL. PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Juozas Švagždys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tulėtkis, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Gilneckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Izdininkas — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Marsalka — Jonas Zaikis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas tr. cū sekmdienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų, Parapijos salė 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.
Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., Islington Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

HARTFORD, CONN.

Paieškome Giminių

Sausio 22 d., 1945 m. Hartfordo mieste mirė Vincas J. Montaitis apie 60 m. amžiaus. Buvo nevedęs, kilęs iš Lietuvos. Paėjo nuo Papilio. Hartforde išgyveno 39 metus. Priklausė prie draugijos. Paliko kiek turto, bet niekam nepaskyrė — neužrašė ir joki giminių nėra žinomi. Taigi, kas žinote apie jo gimines, malonėkite pranešti draugijai:

St. Johns Ev. Society,
P. O. Box 2, Station A,
Hartford, Conn.

IVAIRŲ SKELBIMAI

PIGIAI PARSIDUODA “VARIETY” KRAUTUVE

So. Bostone. Krautuvė tirštai apgyventoj vietoj arti fabriko ir įvairių dirbtuvių. Krautuvė toj pačioj vietoj 20 metų. Gera proga turėti lengvą ir nuolatinį uždarbį nežūrint kokie nebūtų laikai, geri ar blogi. Krautuvės kaina su nauju “refrigeratorium” ir visais įrengimais prieinama. Telefonuokite Darbininko telefonu — SOU 2680. (19)

REIKALINGA “finisher” dėl Kingston Clothing Company.

Jai kurios moterys mokate darbą, o negalite nueiti į krautuvę dirbti, tai mes nuvešime į darbą ir į namus. Atsiūskite — Kingston Clothing Company, 383 Albany St., Boston, Mass. ant 3-čių lubų arba pašaukite — C. Petrauską po 6 val. vakare, GENeva 1208. (30)

NEGALIŲ IŠKESTI NUGAROS SKAUSMŲ?

Karštas pelngvina raumenų skausmus — greitai skatinant Norint greitai pagidauti, nuolatini pelngvymais karščių istisias dienas, pacioj skaudamoj vietoj, uždek viena didesne Johnson's RED CROSS KRYŽIAUS PLASTER — arba storesnį, siltesnį Johnson's Plaster Nugarai... Lengvi, veikūs juo vaistai švelniai kaitina nugarą, šildina kraujo apytaką, veikia prieš juo susikauptimą, atliuosuoja skausmą... šiltesnį aukskūnį apdangas palaiko kieno karštį, saugo nugarą nuo atšalimo, teikia nuolatinį parumą... Išbandyk šį švartų, lengva, patikrinta būda “karščių gydyti” paprasta nugaros gėlima ir kitus raumenų skausmus — SLANDIEN. (Jei turi chroniška nugaros gėlima, eik pas gydytoją)... Visuomet reikalauk TIKROJO, Johnson and Johnson pagaminto.

Johnson's RED CROSS PLASTER
Johnson's BACK PLASTER

GRABORIAI

Juozas Kasinskis

Inc. Laidotuvių Direktorius
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinai dėl visokių reikalų Patarnavimas Dieną ir Naktį

S. Barasevičius ir Sūnus

MOTERIS PAGELBININKĖ
Lietuvių Graborius Ir Balsamuotojas
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUTH Boston 2590
Sūnau gyvenamoji vieta — 838 Dorchester Ave. Tel. COLUMBIA 2537

CASPER

FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius Ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia šermentims Dykal
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS

FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai Ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentims dykal
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

Literatūros Skyrūs

Veda — Antanas Vaičiulaitis

MAIRONIS — PRANAŠAS

Šio straipsnio autorius dabar yra Amerikos kariuomenėje. Perna vasarą jis buvo sunkiai sužeistas per mūšius Prancūzijoje ir dabar gydomi kariuomenės ligoninėje Texas valstybėje.

Red.

J. V. Navickas

HIMNAS NUMYLĖTAI TĖVNEI

Ne be reikalo yra sakoma, kad tikri dainiai — tai ateities pranašai. Jie giliau jaučia, toliau mato. Įkvėpimo valandomis jų dvasia pakyla aukščiau kasdieninio gyvenimo sąlygų, susiduria su aukštesnių idėjų bei grožio pasauliu. Čia jinais paskesta ir tartum kempinė sutraukia visa tai, ko reikia jai palaikyti. Pasilikus tenai, jinais prisipildo jai pačiai nesuprantamos šviesos, kurios padedama, jinais duoda naujus poezijos kūrinius. Tomis valandomis dainius visiškai neklysdamas gali apie save pasakyti: "Gyvenu, jaučiu, rašau jau nebe aš, bet kažkokia manyje veikianti aukštesnė jėga, kurios aš esu tik gyvas įrankis bei nelaisvas tarnas. Kas ji yra, aš nežinau".

Taip tardamas dainius išreikštų tikriausią tiesą. Kad įkvėpimas yra, tai žino visi, tačiau būtų sunku pasakyti, kokia yra jo esmė. Į tai galėtų atsakyti vien grynas mokslas. Nesvarbu mums, iš kur ir kaip tas įkvėpimas ateina, tačiau svarbu tai, kad įkvėptų žmonių visuomet buvo ir bus.

"Kaip kankliai be stygų, tauta be poetų", sako daina. Seniai jau skamba tie mūsų tautos kankliai, seniai jie kelia iš miego nuvargintus tėvynės sūnus. O geriausia ir kartu jautriausia tų paslaptingųjų tautos kanklių styga buvo ir yra, be abejojimo, Maironis. Jis yra plačiai pagarsėjęs kaip pirmasis lyrikas savo "Pavasario Balsais", jis pirmutinis davė mums išties eilę tikrai tautinių poemų ("Per skausmus į garbę", "Jaunoji Lietuva", "Raseinių Magdė", "Mūsų vargai"), kuriose parodė, ne tik tiktai koks yra dabartinis lietuvių gyvenimas, bet ir koks turėtų būti.

Tuo žvilgsniu Maironis yra ne vien mūsų dainius, bet ir tikras ateities pranašas: savo dvasios akimis jis numatė būsimą lietuvių idėjų laimėjimą, jos įsigalėjimą jaunoje tautoje, nežūrint visokių priešų kovos su mūsų tautinio atgimimo kėlėjais.

Maironis suprato tai, atjautė ir skambiose savo eilėse išdainavo, budindamas užsnūdusią lietuvių tautos dvasią, ragindamas

visus prie kultūros darbo tautos dirvoje. Jis skatino kilti, pasišvesti ir mylėti. Kilti iš to kasdieniškumo, užsnūdimo. Pasišvesti tėvynės labui. Mylėti, kas sava ir brangu. Jis pats pirmasis parodė pavyzdį. Jis uždegė negestantį žibintą lietuvių tautos širdyje. Įkvėpė ten meilę ir pasitikėjimą.

Maironis savo darbais pasistatė sau amžiną paminklą, kurio nei audros, nei lietūs nepajėgs sunaikinti. Jo vardas skambėjo, skamba ir skambės amžiais. Lietuva jam dėkinga. Jo vardą jinais įrašė savo širdyje, nes jis pirmas ištiesė ranką, žadindamas keltis ją iš to letargo.

Visa Maironio kūryba yra himnas, kurį, kaip jis pats sako, gieda numylėtai tėvnei. Yra tai iš daugelio dainų ir eilių nupintas vainikas, kurį jis uždėjo ant beprisikeliančios jaunosios Lietuvos galvos. Jis įpyne į jį pačius gražiausius, pačius jausmingiausius žodžius. Sudėjo į jį tai, kas jam buvo brangiausia. Ten glūdi jo šaukiantis dvasia, didi ir galinga.

Jau daug Nemunas nunešė vandens, daug kartų suoše Lietuvos miškai nuo to laiko, kai Lietuvos padangėj suskambėjo pirmieji jo dainų aidai. Nemirė jie, bet kas kart vis labiau augo ir plėtojosi. Nemirs niekad. Laikui bėgant tos dainos dar labiau jaugs į tautos dvasią, ir sulaukęs geresnių laikų, lietuvis su pamėgimu skaitys, kaip pirm skaitė, jausmingas Maironio dainas, atmins pirmuosius atgimimo laikus.

Ypatingai atminti tai yra šiandien reikalinga, kada lietuvių tautos šventą žemę vėl trempia purvina priešo koja, kada vėl slopinama lietuvių dvasia, norima nutrinti, palaidoti, užmiršti tai, kas lietuvių tautai amžiais buvo, yra ir bus brangiausia.

Šiandien mums pridera nulenkti galvas ir kartu šaukti su ano laiko dienų kovotojais — didvyriais, kurie dirbdami tėvnei,

skundžiasi Maironio lūpomis: Tarp vargų sopulių, be rasos ir žvaigždės mūsų mėlynos akys apteko kraujais. —

O dainius, išreiškęs tuos skundus, troškimus ir stiprines kovotojų dvasias, bus gerbiamas kaip "atgimimo dainius", "geresnių laikų pranašas." Ir neišsipildys tie kartūs poeto žodžiai: Išnyksiu kaip dūmas išblaškomas vėjo ir niekas manęs neminės. —

Iš visų Maironio kūrinių labiausiai išsiplatinę "Pavasario Balsai", kurie padėjo pamatą jo šlovei. Jie yra daugiausia skaityti, dažniausiai vakaruose deklamuoti, mieliausiai muzikų harmonizuoti ir chorų dainuoti. Tatai ir neuostabu, kad tokiu trumpu laiku jų yra išėję penki

Iš Maironio "Jaunosios Lietuvos"

ĮŽANGA

Kur šiandien Jinais?
Miega jos milžinai;
Po žemių jų ilsis krūtinė!
Kaip po audrų didžiųjų,
Kad ant marių plačių,
Užmiega vilnis paskutinė.

Kur garsioji šalis,
Varius savo vilnis
Lig Dono ir Marių Juodųjų?..
Vienas garsas tiktai,
Vien apžėlė kapai
Beliko iš amžių senųjų!

Miega bočių šalis!
Apsiniaukus naktis
Tiek amžių kaip jai nebešvin-
Veltui meldi aušros, [ta!
Miršta balsas maldos,
Vien gailios tau ašaros krinta!

Gedimino laikus
Vaidelotas garsus
Prikelti! Bet kur Vaidelotas
Graudūs kanklių balsai
Nebeskamba visai:
Jų raktas dirvonais užklotas.

O vienok Lietuva
Juk atbus gi kada:
Ne veltui ji tiek iškentėjo!
Kanklių balsą išgirs,
Miegąs kraujas užvirs;
Nes, kryžius gyvatą žadėjo.

Skausmuos jėgos suaugus,
Atgimimo sulauks:
Jau blavosi orai aptemę.
Tik į darbą greičiau!
Tik mylėkim karščiau!
Tik, vyrai, pajudinkim žemę!

Baigės Rugsėjis

Baigės rugsėjis. Po orą bailiai
Voratikliai draikės be vėjo
Šypojos saulė; bet jos spinduliai,
Tarytum, sudiev bekalbėjo.

Klykdamos žąsys ir gervių pulkai
Į pietus padangėmis traukė,
Apdaro žalio netekę miškai
Tik pirmojo šalčio belaukė.

Lygūs, sužėlę tamsiai vilnimis
Rugiai, lyg kad rutos, žaliuoja;
Kiek tik apimsi aplink akimis,
Kaip žaliosios marios liūliuoja.

Maironis.

Poeto Maironio noras buvo — prikelti nors vieną senelį iš kapų milžinų ir išgirsti nors vieną žodelį iš senovės laikų! — Jis troško išklausti, kur tos kanklės auksinės Vaidilotų garsų; kad sudrebėtų kapai... ne kapai didžiavirų, bet užmigusių mūsų krūtinų — be idėjos... Gal suprastų tada, ką jiems Nemunas šneka, kai nakčia mėnuo teka; ko tos tamsiosios girios graudingai vaitoja? Apie ką bedūmoja?.. Poetas didžiujasi — ten užaugau, iškentėjau aš kančias visas ir pamėgau, pamylėjau vargdienio dūmas.

leidimai. Pastarame, penktame, dainų skaičius pristatas iki šimto.

Bet ne savo dainų skaičium yra patraukę "Pav. Balsai" skaitytojus, tik gilia juose glūdinčia poezijos dvasia. Norint arčiau pažinti poetą, neužtenka kartą perskaityti jo veikalus, neužtenka net vienas kitas eiles atmintinai išmokyti, bet reikia jį skaityti sąmoningai, ieškoti logikos ryšių tarp atskirų dalykų, sekti mintis, grupuoti jas, žodžiu — norint geriau suprasti autorių, reikia jį studijuoti. Deja, tokiu Maironio pažinimu retai kuris mūsų tegralų pasigirti. Ypač šiais laikais maža kas tesidomi, retai kada tepaima į rankas poezijos kūrinių.

O labai, labai praturtėtų žmogaus dvasia, dažniau susidurdama su didžiausiais poezijos veikalais. Kiekvienas, kuris tai padarytų, atrastume ne tik malonų estetinį pasigerėjimą, bet ir daug gilių minčių, drauge išlavintų dailės skonį, įgautų pasišventimo ir energijos dirbti ateičiai.

PER MEILĘ IR SKAUSMĄ

Poezija dalinasi į tris delius skyrius: lyrinę, epinę ir dramatinę. Pagal tą padalinimą skiriasi ir poetai, žiūrint, kuris iš minėtųjų trijų elementų ima viršų jų kūryboje. Maironis yra rašęs visose trijose poezijos šakose. Tačiau paskaitę jo veikalus, nesvarstę pasakysime, kad Maironis yra lyrikas. Gilus, iš širdies einąs jausmas trykšta kuone iš kiekvienos jo poezijos eilutės. Visuose jo kūriniuose jauti autoriaus asmenį. Net gamtos aprašymuose žymu poeto ūpas. Užtat jo piešiami paveikslai ne vien stato prieš akis gyvus gamtos vaizdus, bet kartu gimdo mirtį, žadina jausmą.

Skaitydami Maironio poeziją, pastebėsime dvi kaip ir giji, apie kurias pinasi visi jo poetiškojo vainiko žiedai. Tos gijos yra meilė ir skausmas. Iš tų dviejų šaltinių trykšta visos poeto mintys, visi jausmai. Meilė ir skausmai pagimdė Maironį.

Jau niekas tavęs taip giliai nemylės
Kaip tavo jausmingas poetas!

Palaimintas Laikas

Palaimintas laikas, kada vėversys,
Į dangų iškilęs, viešai apgarsys
Pavasario auštantį rytą;
Kad vėjas, svetys tolimųjų kraštų,
Tirpdydamas sniegą, papūs iš pietų
Ir gamtą prikels užmigdytą.

Palaimintas laikas! Nekartą rytys
Dar rytšaliais galvas žiedams nulankstys,
Bet saulė vis lipa į žiemius,
Vis lipa ir šypsos nudžiugus saulutė;
Nudžiunga ir žmonės, į darbą sukrutę;
Pavasaris lanko pakiemius!

Gražu, kad pavasaris, griaudamas ledą,
Bežadina gamtą skaisčiais spinduliais;
Gražiau, kad didvyriai mylėdami veda
Tėvynę naujais atgimimo keliais!
Palaiminti jūs, atgimimo laikai!
Ir jūs, išrinktieji tėvynės vaikai!

Maironis.

Niekas skausmo jau tiek niekad
dos neketėms,
Kiek jis dėl tavęs, numylėta! —

O toji poeto mylimoji yra Tėvynė. Ne turtu, ne grožiu pavergė ji dainiaus širdį, bet "stačiai savo skausmų gilybe." Ji įkvėpė poetą:
Tada tai jo gema pirmoji giesmė
Liūdnėsnė už girių ūžimą,
Nes švieti tu jam lyg iš aukšto
žvaigždė,
Tu šventą neši įkvėpimą. —

Bet ne vien dėl tėvynės dainius kenčia. Asmeniniai, vien jam žinomi smūgiai ne kartą sužeidė poeto širdį. Štai poetas skundžiasi:

"Sudiev" — tiek kartų begirdėjau
Gal iš krūtinės nėsaltos;
Bet vieno, vieno negalėjau
Ligšiol pamiršti niekad... —

Ko negalėjo užmiršti, dainius aiškiai nepasako. Tačiau jis tik pažymi, kad skausmas buvo didelis, nes
...pasaulis ir jo žmonės
Išrodė kaip sapnų sapne. —

Taip, jis nešė tą išganingą žodį, nors krūtinę spaudė skausmas ir akys dažnai aptemdavo, matydamos, kad tas jo žodis, gimęs iš meilės ir skausmo, palieka dažnai nesuprastas. Bet jis nesuklupo, nenusivylė, tik dar labiau šaukė, kad ne kruvina revoliucija išgelbės Lietuvą, bet ramus kultūros darbas, mokslas ir dailė. Tų trijų ginklų dainius skatino imtis:

Į darbą, broliai, vyrs į vyrą!
Šarvuoti mokslu vien giliu!
Paimsime arklą, knygą, lyrą
Ir eisime Lietuvos keliu. —

Taip šaukė poetas savo tautiečius, prispaustus tė-

vynės vaikus. Bet, deja, toli gražu ne visi paklausė to jo šauksmo. Ne vienas Lietuvos inteligentų, o tarp jų visa bajorija su mažomis išimtimis, vien tik vardą lietuvių nešiojo, o gaudė svetimus vėjus ir garbino svetimus dievus.

Jiems tai poetas meta šiuos pilnus energijos ir paniekos žodžius:
O tu, kurs lietuviu tik vardą nešioji,
O dvasią užspausstum tėvynės jaunos,
Tegul ir tave ateitis tolinoji
Minėja... kaip išgamą mūsų dienų. —

Jis visiems "išgamoms," "Tautos išdavikams" šaukia:
...Tegul gi žymė prakeikimo
Ant mūsų per amžius paliks! —

Kaip aktualūs šią valandą tie paskutiniai žodžiai! Mūsų didysis poetas — pranašas numatė, kad lietuvių tauta pagimdys ir tokių sūnų, ant kurių galvų turės kristi tie žiaurūs prakeikimo žodžiai niekad: tautai padaryta žaizda — nepagydoma.

Poetas tiki, kad pradėtas atgimimo darbas atgaivino Lietuvą, nes "kryžius gyvatą žadėjo". Bet tas atgimimas neapsieis be skausmų. Reiks daug kentėti, tačiau tas kentėjimas nenueis vėjais: "Idėjos, jei didžios, nemiršta kaip žmonės."

Maironis meta inkarą lietuvių tautai, parodo jos garbę, didybę, praeitį. Savo dainose jis garsina apie didžią ir gražią Lietuvos senovę, mini didžiausius jos kunigaikščius, jų žygius ir kovas. Bet praeitis

nesugražinama, jos didybę praėjus, kaip sapnas. Tačiau ta praeitis turi suteikti lietuviui stiprybę ir įkvėpimo jo žygiams. Niekas neturi kėsintis į tą kraštą, kuris yra lietuvių krauju aplaistytas ir jų didžiųjų žygių išgarsintas. Maironis laiko savo pareigą priminti tai Lietuvos sūnams:

Čia Vytautas didis garsiai viešpatavo,
Ties Žalgiriu mušė kryžiuokius
piktus:
Čia bočiai už laisvę tiek amžių
kariavo;

Čia mūsų tėvynė ir buvo ir bus.
Dainiaus noras aiškus:
ne tik priminti, kad tėvynė reikia branginti ir mylėti, bet ir ginti nuo priešų ir dėl jos laisvės, kovoti, ne dieną, ne metus, bet išties amžius.

MŪSŲ ŽADINTOJAS
Paskaitę bent vieną kitą Maironio veikalų puslapį, pamatysime, kad mūsų dainius nėra tai nutolęs nuo gyvenimo atsiskyrėlis. Visi tautos reikalai, jos vargai ir nelaimės randa atbalsį jautrioje dainiaus krūtinėje ir, tenai apsitaisę poezijos rūbais, vėl grįžta į ūkanotą tėvynės padangę, guosdami ir stiprindami suvargusių brolių dvasią. Jo skausmai — tai mūsų skausmai, jo džiaugsmas — tai mūsų džiaugsmas. Štai kodėl toks brangus mums yra Maironis ir taip suprantama jo poezija. Tik mes gal per mažai ją branginame. O ji tikrai pakeltų ne kartą silpstantį mūsų jėgą ir neleistų užgesti tai šventajai ugniai, kuria liepsnoja ir mūsų jaunosios krūtinės. Ir tada neabejotumėm, ar nekris ir ant mūsų galvų tie rūstūs poeto — teisėjo žodžiai:

O jūs, kurie taip daug žadėjot!
Jausmus auklėnute plačius!
Kur šventą ugnį tą padėjot
Ir tuos užmanymus gražius? —

Ne, didysis mūsų tautos pranašas poetas mūsų nepasmerks. Juk mes į savo širdis giliai įsidėsim ir šią mūsų tėvnei skaudžią valandą; visu pasiryžimu vykdysime šiuos jo paties tartus žodžius, kurie mums tegul skambės, kaip koks testamentas, kaip visų mūsų siekimų šviesusis švyturys:

Pirmyn į kovą už tėvynę,
Už brangią žemę Lietuvos!
Garbė tėvams, kurie ją gynė
Ir kas už ateitį kovos! —

...

...

...

GEGUŽĖS MĖNESIO

Knygutė, kurioje randasi labai gražūs skaitymai kiekvienai dienai per visą gegužės mėnesį. Knygutė buvo išleista Sv. Kazimiero Draugijos, Kaune. Ji yra versta Kun. Pr. Zadeikio. Turi 184 pusl. Kaina 40c.

Užsisakydami šią "Gegužės Mėnuo" knygutę, dėkite 40c į konvertą ir prisiųskite: "Darbininkas", 366 W. Broadway, Boston, Mass., ir tuojau ją gausite.

GIVE NOW — GIVE MORE **KEEP YOUR RED CROSS AT HIS SIDE**